

Trịnh Thăng

HỌC VIỆN PHỤ NỮ VIỆT NAM

VH.00001

Dấu ấn
đồng quê

Tân văn

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Dấu Ấn Đồng Quê

Trịnh Thăng

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

Table of Contents

[Rung cảm](#)

[Sợ hãi](#)

[Cạm bẫy](#)

[Mắc hợm](#)

[Tiếng đêm](#)

[Hoài cảm](#)

[\[1\]](#)

[\[2\]](#)

[\[3\]](#)

[\[4\]](#)

[\[5\]](#)

Rung cảm

Tự dung bố đem đầu về một gia tài sau những năm dằng dằng con trâu cái cày. Đúng hơn là sau những năm bố về phục viên do bị ảnh hưởng chất độc hoá học. Với những người giàu có, gia tài ấy chẳng to. Với những người nghèo khó, gia tài ấy không nhỏ. Còn với tôi, một đứa trẻ chưa đầy sáu tuổi, đó là món quà vô giá. Tám chục chú vịt cỏ vừa ra lò được bố tậu về bằng số tiền bán ba ổ trứng gà, dăm thùng thóc bao phay lùn và một phần chiếc xe đạp Đĩ A Măng---tài sản có giá trị nhất của bố mẹ lúc bấy giờ.

Lũ vịt con thật xinh và ngộ nghĩnh. lông tơ mịn như nhung, màu sắc độc đáo. Nhìn sơ cũng thấy mấy nhóm màu khác biệt. Có nhóm đen như mực, gọi là vịt chó mực. Nhóm khác nâu bã trầu, gọi là vịt bã trầu. Nhóm nữa lại xám đá---Màu của những hòn đá vôi bên bờ ao. Đẹp nhất là nhóm vàng óng như bột sữa bò. Quê tôi hồi đó, thứ sữa ấy chỉ có người ốm nặng mới được ăn. Lại còn nhóm bò khoang nữa. Gọi vậy bởi chúng có những đốm khoang đen, trắng trên mình. Những đôi mắt đen tròn thao láo nhìn chăm chăm vào bố con tôi ra điều lạ lắm. Những chiếc mỏ tươi tắn bé xíu liến thoắng rĩa vào đám lông tơ đang phất phơ trên lưng như lối người ta dùng kẹp nhổ râu để bắt rận chó. Thỉnh thoảng, có chú cao hứng vươn cái cổ dài ngậy ngô, cổ hết sức lao vào đồng đội, hoặc kiễng hai chân rướn đầu lên nhìn ngó xung quanh như những con sóc tinh nghịch quan sát đối phương trong mùa dẻ rụng.

Tôi rất thích được cùng bố cho vịt con ăn cơm bung. Bố giải tấm ni lông trắng cứng như tấm cốt liếp, được cắt ra từ ruột bao đạm Urê xuống nền đất rồi mở tung chiếc quây. Lũ vịt rộng cẳng lao ra, thoát khỏi vòng tù túng trước khi thưởng thức món ăn sở trường. Bố tập cho các chú thói quen ăn uống nề nếp. Một tay bố đặt xuống nền ni lông, tay kia bốc bỏ từng nhúm cơm đã được trộn nước vào lòng bàn tay đang chờ dưới nền. Lúc đầu, vịt con bỡ ngỡ, mon men đến rìa bàn tay, dúi nhẹ mỏ vào đám cơm nước lẫn lộn thăm dò. Sau khi cảm nhận được hương vị thơm ngát ngọt ngào của thức ăn đó, chúng thong nẩy thong để. Dều cẳng tận mang tai. Mấy chú ăn tham quá, cơm tràn ra miệng, đẩy phồng cả dều, không rút cổ lại được, đứng ngậy ra đó. Lúc sau xuôi cơm, chúng mới đi đứng được trở lại. Ngày nào bố cũng cho vịt ăn theo cách ấy. Lũ vịt đã quen với bàn tay bố. Những lần về sau, chỉ cần bố búng búng vào tấm ni lông và giơ bàn tay làm hiệu, cả đàn lại nhốn nháo. Biết là sắp được ăn, chúng xô đạp lên nhau, dồn hết về một phía. Có khi tấm quây vịt tự bung. Bố không cần mở chốt.

Một lần khoái chí, tôi xin bố cho vịt ăn thử. Bố đồng ý ngay. Ôi! Một cảm giác nhôn nhốt khi tôi vừa ngửa lòng bàn tay xuống tấm ni lông. Đàn vịt lao vào, trèo ụa lên đó. Những móng chân non nớt vô thức cứ gại gại. Những chiếc mỏ bé xíu cứ rúc rúc vào bàn tay ấy. Mơn man nơi bàn tay, cái mơn man non nớt, không thể nào tả nổi. Một thứ không thể thiếu trong tôi. Nó làm tôi yêu thương và nhớ nhung đàn vịt vô cùng. Cho dù đi học hay đi đâu chơi, tôi chỉ muốn nhanh chóng về để cho chúng ăn và nô đùa với chúng.

Đàn vịt về được một tuần, tôi xin bố cho đi chăn vịt. Bố tâm đắc lắm, xoa đầu tôi dịu dàng, mỉm cười mà nói: *"Thích thì bố cho đi. Con sẽ là thần đồng chăn vịt."* Nào biết thần đồng là gì nhưng nghe vui tai, tôi chẳng đòi bố giải thích. Từ hôm đó, đàn vịt được ra đồng. Bố cho cả đàn vào hai cái lồng tre (gọi là lồng gà), gánh chúng ra một khoảng ruộng bỏ hoang ngập nước ngay trước cửa nhà.

Lần đầu ra nơi hoang vu, vịt con bơ ngỡ. Trên bờ, chúng xúm lại, chen chúc bên nhau. Không móng nào xông xáo như lúc ăn mồi trong sân. Bố cho vịt xuống nước. Chẳng móng nào chịu xuống. Bố và tôi phải dùng tay đẩy vài chú xuống trước. Vừa chạm nước, cả lũ rùng mình co dúm, chói với, ngượng ngừng xô vào bờ. Đó là thử thách đầu đời đối với những sinh linh bé nhỏ. Bố nhẹ nhàng đẩy vài ba chú ra xa. Tiếp sau là cả chục chú một bị đẩy xuống, tách biệt hẳn với bờ. Các chú không có cách nào quay trở lại bờ vì số lượng đồng đội bị đẩy xuống nước quá đông. Nhưng cũng nhờ đó, các chú được cảm nhận một cảm giác mới lạ: băng khuâng, hẫng hụt. Những đôi chân nhỏ xíu giờ đây khua khoáy dưới nước chứ không phải là lon ton trên nền đất cứng. Lũ vịt quen dần với nhịp chèo của đôi chân. Không còn bơ ngỡ gì nữa, có chú đã bơi đi, tách hơi xa một chút so với đồng đội như để tự mình khám phá xem xa hơn ngoài khơi còn có gì mới lạ.

Cuộc tập duyệt ban đầu kéo dài độ nửa canh giờ. Sau đó hai bố con sắp quang gánh cho vịt trở về. Trên sân, lũ vịt lại đánh chén món cơm bung. Nhưng hôm nay có sự khác biệt. Đàn vịt táo tợn hơn. Những sinh linh non nớt chạy nhảy tung tăng như bị động cốn. Những móng chân tí hon giờ đây cào cấu thật đau vào da thịt tôi, chứ không còn mơn trớn như trước nữa. Mặc kệ, tôi vẫn rất thích cái cảm giác ấy.

Thử thách với nước vẫn tiếp tục trong các ngày tiếp theo. Đàn vịt quen dần với cuộc sống trên bờ dưới ruộng. Đã đến lúc bố quyết định thả vịt ngoài đồng và dạy tôi cách chăn vịt. Bố làm cho tôi một chiếc cò vịt. Đó là một cây tre đực, rộng độ hơn phân, dài chừng mét rưỡi. Trên đó nham nhở những đầu mắt. Bố gọi là cán cò. Gắn trên ngọn cán cò là túm lá chuối khô. Bố gọi là lá cò. Cò lá chuối được dùng để điều khiển việc ăn, chơi, di chuyển và ngủ nghỉ của vịt. Từng động tác dụng cò được bố hướng dẫn chi tiết. Rũ cò trước mặt đàn vịt và nhấc lên nhấc xuống liên tục như người giũ áo có nghĩa là chặn đàn vịt lại không cho chúng tiếp tục tiến. Thúc cò liên tục vào những chú cuối đàn đồng thời vuốt dọc cò hai bên mạng sườn có nghĩa là giục lũ vịt tiến nhanh hơn nữa. Còn khi chúng vẫn không tiến nhanh hơn thì phải xoay ngang cán cò mà đẩy vào đít những chú đi sau. Đôi khi, phải đẩy mạnh vào cả đàn mà thúc. Phất cò lia lịa trên đầu đàn vịt là để bảo chúng nằm xuống nghỉ ngơi, rửa lông và đi ngủ, chứ không được chạy nhảy lung tung. Đó là cách dụng cò trên cạn. Khi đàn vịt xuống nước, về cơ bản không có gì khác biệt. Nhưng mỗi khi đập mạnh cò xuống mặt nước theo nhịp bơi sải rồi vẩy nước tung toé lên đàn vịt có nghĩa là ra lệnh cho chúng ngụp lặn để làm sạch lông hoặc để xả hơi. Bố và tôi huấn luyện đàn vịt làm theo hiệu cò trong vòng một tuần. Khi cả tôi và đàn vịt đều nhuần nhuyễn với các hiệu lệnh, bố chính thức để tôi một mình chăn vịt ngoài đồng.

Được bố trao toàn quyền chỉ đạo một đội quân gần trăm chú vịt, tôi tự hào và cảm thấy oai phong lắm liệt vì có quyền tối cao trong việc điều động đạo quân vịt. Chiếc cò lá chuối luôn phấp phới trong tay. Hai tuần đầu, bố để tôi chăn vịt ở cánh đồng gần nhà cho tiện trông nom

tôi và đàn vịt. Hơn thế, bố muốn chỉ thêm cho tôi những chiêu thức khiến vịt trong những tình huống khó.

Giai đoạn thử thách trôi qua. Bố hoàn toàn tin tưởng vào khả năng của tôi trong việc điều khiển đàn vịt và quyết định cho tôi “xuống núi”. Bố dẫn tôi và gánh vịt ra một cánh đồng cách nhà chừng một cây số. Nơi ấy dân quê tôi gọi là cánh đồng sau trại[1]. Bố mở lồng thả đàn vịt xuống một ruộng nếp[2] rậm um tùm rồi căn dặn đủ điều trước khi ra về. Tôi vẫn nhớ như in lời trầm trầm, thân thương của bố: *“Con nhớ đừng đi đâu chơi. Đừng nghe lời ai dụ dỗ. Nếu có ai bắt vịt nhà mình thì bảo là bố cháu đang ra.”*

Nhưng ấn tượng nhất vẫn là lời bố hẹn: *“Con cứ chặn vịt ở đây. Khoảng một tiếng nữa bố sẽ ra”*.

Không hiểu một tiếng nữa là bao lâu, tôi hỏi bố: *“Thế bố ơi, một tiếng nữa là bao nhiêu để con còn đợi bố”*.

Tôi hỏi vậy một phần là để biết một tiếng là bao lâu, nhưng phần hơn, tôi muốn bố sớm quay lại cho đỡ tủi thân.

Chắc bí lắm bố mới phải để tôi, một thằng bé vừa nứt mắt, cao chưa quá mô rạ đi chặn vịt một thân, một mình giữa đồng không mông quạnh. Biết đâu tôi có mệnh hệ gì vì tuổi còn quá nhỏ thì rồi bố lại ân hận suốt đời. Nghĩ ngợi một hồi, bố ngược mắt về phía mặt trời đỏ ối như quả gấc chín đang ló ra khỏi chân trời, đoán nhìn tôi giải thích:

“Một tiếng tức là một giờ đồng hồ. Bố con mình không có đồng hồ nhưng sẽ dùng mặt trời để làm đồng hồ. Từ nay trở đi, con sẽ nhìn theo chiều cao của mặt trời để đoán giờ. Mỗi gang tay mặt trời sẽ là một tiếng đồng hồ. Giờ mặt trời đang bắt đầu mọc. Khi nào mặt trời cách xa chân trời một gang tay, là lúc bố sắp ra.”

Nghe bố giải thích thật rõ ràng, tôi rất yên tâm để bố về nhà.

Đó là ngày đầu tiên tôi đi chặn vịt xa nhà. Một cảm giác thật bâng khuâng mà tôi chưa từng thấy từ khi lọt lòng mẹ. Cánh đồng nếp xanh tía trải dài vượt ngoài tầm mắt của thằng bé sáu tuổi, sắp đi học vỡ lòng. Sự bao la của ruộng nếp; tiếng chim chèo bẻo lạnh lót trên bầu trời

xanh ngắt, cao vút; tiếng quác quác của những con quạ đen xì đang rình rập trong những bụi tre quanh trại; tiếng những con chuột đồng nô nhau chít chít; tiếng nước chảy rả rích giữa các ruộng nếp; và xa xa thấp thoáng mấy bà chần lợn cong lưng cắt nếp tạo nên một thế giới cực kỳ sinh động. Những cơn gió đông nam buổi sớm đầu hạ không ngớt mơn trớn đôi má vẫn còn căng mọng và đùa gợn mái tóc rể tre đen nhánh của tôi. Phóng tầm mắt ra xa là con đường duyệt xã vàng nhợt màu đất sét nhưng thẳng tắp dẫn ánh mắt tôi đến một dải xanh mờ ảo nhô lên giới hạn lại sự bao la của cánh đồng. Đó là màu xanh của làng quê nơi người ta trồng tre bảo vệ quanh nhà. Lần đầu tiên tôi được sống trong bức tranh thiên nhiên thật kỳ ảo. Mọi thứ trong bức tranh đều độc đáo, tinh khiết.

Sau những giây phút choáng ngợp vì khung cảnh trữ tình, tôi quay xuống định bụng nô đùa với đàn vịt thì giật mình khi nhìn thấy cơ man nào là nhện. Những con nhện nắp mình đen, mắt đỏ, chân trắng, cao lênh khênh như những chiếc cần câu thu nhỏ đang chạy lao xao. Chưa bao giờ tôi lại thấy nhiều nhện đến vậy. Tôi chăm chú quan sát động thái của lũ nhện và cách đớp mồi của đàn vịt. Lúc đầu, lũ vịt còn dè dặt nên bơi tùm quánh nhau tạo thành hình chiếc rẽ xoay tròn như chong chóng đề bẹp những trớ ngại bản đầu do những cành nếp cứ nhấp nhô như muốn trêu ngươi chúng. Lũ nhện đang nấu trong những cành nếp bị mất thăng bằng, rớt xuống mặt nước, bỏ chạy thục mạng. Nhưng kìa, có những tiếng đớp mồi “Tóp... tóp...” và rồi những tiếng xấp mồi xếp xếp của các chú vịt con. Âm thanh ban đầu thật rời rạc, tẻ nhạt do lũ vịt còn bỡ ngỡ với việc tự săn mồi. Nhưng âm thanh ấy mau dần, mau dần hoà trong tiếng riu rít của đàn vịt. Rất êm dịu. Rất thơ mộng. Tôi gọi tập hợp âm thanh đó là “bản giao hưởng vịt con bắt nhện”. Đàn vịt đã tản ra, lao theo và đớp như cắt vào những con nhện đang chạy trốn. Loáng cái, lũ vịt đã xa bờ. Tôi không còn nhìn thấy những hình ảnh bé xíu lanh lợi của các chú nữa. Hiện trước mắt tôi chỉ còn những đám nếp rung rinh nhịp nhàng theo những động tác săn mồi của vịt.

Mải quan sát đàn vịt săn mồi, tôi quên mất thời gian. Mới này thôi, mặt trời đã cao gần một gang tay. Cánh đồng chẳng còn ai. Mấy bà chần lợn đi cắt nếp đã trở về trại. Lũ chèo bẻo đã bay đi hết bỏ lại bầu trời xanh ngắt và chói loà trong những tia nắng hè gay gắt. Đàn quạ cũng đã bay khỏi rặng tre. Bọn chuột chắc cũng hết giờ nô đùa. Nước ruộng đã ngừng chảy. Tiếng đàn vịt săn mồi cũng xa dần, xa dần. Tất cả dường như chỉ còn trong dĩ vãng. Cảnh vật bỗng dưng tĩnh mịch đến kỳ lạ. Không một âm thanh. Chẳng một bóng người. Khác chẳng là những cơn gió mùa hè đang mỗi lúc một nóng lên, liên tục tát vào khuôn mặt non nớt của tôi đến rát bỏng.

Tôi thấy cô đơn và bắt đầu mong bố. Tôi thầm gọi bố. Cầu nguyện ông trời để bố đến sớm hơn. Tôi ném ánh mắt mỗi morn về phía ngôi làng mờ mờ xa xa, cố tìm kiếm trong đó dáng vẻ khắc khổ nhưng rảo bước của người bố hết lòng vì đứa con bé bỏng. Nỗi khao khát được gặp bố cứ ngùn ngụt bùng cháy trong lòng khiến tôi đứng ngồi không yên. Hết đứng dưới đất ngóng bố, tôi lại trèo lên cây thông cong queo bờ ruộng để nhìn cho xa và rõ hơn. Trèo lên rồi, lại tụt xuống. Không nhớ bao nhiêu lần như vậy. Xước hết cả chân tay do vẩy thông cứng cọ vào. Cuối cùng tôi cũng thấy một bóng đen nho nhỏ đang đi về phía tôi. Tôi đoán đó là bố. Nhưng khi người đó đến gần, tôi nhận ra không phải. Đó là một ông nông giang xóm. Buồn, thất vọng, tôi lại tụt xuống đất, lẩn thẩn đưa tay đo mặt trời. Đã quá một gang tay. Bố vẫn chưa đến. Tôi nghĩ ngợi lung tung và thầm trách bố. Biết làm gì hơn, tôi đánh phịch ngồi lên mô đất đầu bờ. Nỗi tủi thân trong tôi trào lên. Sự hồ hởi trong tôi lúc đầu không còn nữa. Tôi cũng chẳng cần xem đàn vịt đang ở đâu. Tất cả trong tôi lúc này là sự tủi thân giữa cánh đồng và niềm khao khát gặp bố. Tôi ghen ngào trong nỗi tủi. Có cái gì đó nặng nề, cứ ứ ứ ở cổ, to dần, to dần cho đến

khi nước mắt tôi ứa ra. Nhưng tôi không thể bật thành tiếng.

Bỗng từ xa, một bóng hình đang đi như chạy về phía tôi. Không cần nghĩ ngợi gì hết. Linh cảm báo cho tôi biết đó chính là bố. Tôi vui sướng vô ngần, đứng bật dậy, phất cờ lá chuối lia lia rồi gào lên: *“Bố ơi. Bố ơi. Chạy mau lên”*. Từ xa, bố nghe thấy những tiếng gọi yếu ớt, nên chạy nhanh hơn. Khi nhận ra chính xác đó là bố, tôi vút mạnh chiếc cờ lá chuối xuống gốc cây, lao như tên về phía bố.

Vừa gặp bố, tôi đã trách:

“Sao bố bảo là một tiếng nữa bố sẽ ra đây với con. Bố nói dối con. Giờ mặt trời đã hơn một gang tay rồi.”

Bố trấn tĩnh giải thích:

“Ừ bố xin lỗi. Sáng nay bố dùng một gang tay của bố để giải thích cho con. Một gang tay bố là một tiếng. Với tay con, phải gang tay rưỡi mới là một tiếng. Bây giờ vẫn chưa được một gang tay của bố. Vậy là bố vẫn đến sớm chứ.”

Ra vậy, tôi tự nhủ và nói với bố:

“Như vậy một tiếng lâu lắm. Lần sau chỉ nửa tiếng là bố phải ra với con nhé.”

Câu đề nghị ngây ngô làm bố bật cười, đoạn ôn tồn:

“Bố rất muốn cùng con đi chăn vịt. Nhưng bố còn phải làm việc khác thì nhà ta mới có thóc để ăn. Con còn bé nhưng con đã biết chăn vịt. Vậy là tốt rồi. Nhiều bạn bằng tuổi con vẫn chỉ biết lêu lổng, đày nắng suốt ngày. Cố gắng rồi thì con sẽ quen. Vài ngày nữa bố sẽ vẫn đến với con sau một tiếng đồng hồ. Nhưng về sau, bố chỉ mang cơm trưa cho con thôi. Con sẽ ở lại cánh đồng với đàn vịt. Đến trưa bố hoặc mẹ sẽ mang cơm cho con. Rõ chưa, đại tướng của trung đoàn vịt?”

Nghe bố nói vậy, tôi hiểu thêm phần nào nhưng buồn lắm vì bố không thể ở bên tôi những lúc vắng vẻ như thế này. Tôi hiểu, bố phải đi làm mới có thóc nên miễn cưỡng gật đầu nghe theo.

Giải thích xong cận kề, bố hỏi:

“Đàn vịt đang ở đâu con?”

Tôi chợt dạ, nghĩ rằng chúng vẫn đang đâu đó trong ruộng nếp nên trả lời luôn:

“Nó vẫn đang ở trong ruộng nếp, bố ạ”.

“Dẫn bố ra chỗ đàn vịt nào.”--- Bố mỉm cười giục tôi.

“Nhưng con không biết nó ở đâu. Lúc sáng nó vẫn ở chỗ này này.”--- Tôi trả lời đưa tay chỉ về khoảng nếp trước mặt.

Nghe ngóng không thấy tiếng vịt kêu, nhìn ra không thấy những cây nếp rung rinh, bố tỏ vẻ hơi lo lắng nhưng không trách cứ gì. Bố bố đi tìm vịt, vừa đi vừa gọi “cúc cúc”. Bật vô âm tín. Bố đã đi qua ba bốn con bờ mà không thấy vịt. Tôi cũng bố đi tìm, băng băng theo các bờ ruộng. Tôi cũng gọi cúc cúc như bố làm vậy. Qua mấy bờ ruộng, chân đã chồn, gối đã mỏi, tôi vẫn chẳng thấy tăm hơi vịt đâu. Bố cũng chẳng thấy chúng. Cả hai thất vọng quay lại chỗ gốc cây. Không nói không rằng, bố con buồn bã nhìn nhau. Tôi thương bố nhưng không biết phải làm gì. Bố bước bước nào, tôi bước theo bước đó, trong lòng đinh ninh là mất vịt.

Đột nhiên bố vui vẻ lạ thường, chộp lấy tay tôi vừa kéo vừa reo lên:

“Quay lại chỗ thả vịt lúc sáng. Bố nghĩ ra cách rồi.”

Tôi ngạc nhiên, chẳng hiểu bố sẽ làm gì, chỉ biết theo bố chạy lại đằng ấy. Bố kéo tôi ngồi xuống bờ ruộng và chỉ cho tôi những chỗ nắp bị xẹp xuống do vịt con đè lên:

“Con nhìn thấy chưa. Lối vịt đi đấy. Cứ theo đó mà tìm, nhất định bố con ta sẽ tìm ra.”

Suốt này giờ bị ức chế chẳng dám nói, nghe bố hồ hởi vậy tôi đập tay vào trán đánh đét tự trách:

“Giời ạ. Thế mà con không nghĩ ra.”

Bố nhìn tôi mỉm cười, mắng yêu:

“Bố anh. Nói thế ai chả nói được.”

Hai bố con lội theo những đường rạch nhỏ tí do các chú vịt tạo ra hy vọng tìm ra manh mối. Các đường rạch chạy lung tung không theo quy luật nào nên xem ra việc tìm được đàn vịt cũng chẳng dễ gì. Bỗng bố nhìn thấy một đám nắp ở giữa ruộng bị trũng hẳn xuống nên giục tôi chạy lại phía đó. Thật ngạc nhiên, cả đàn vịt đang nằm ngủ ngổ ngàng xung quanh một ổ chim cút. Các cánh nắp bị ẹp xuống, quang cả một khoảng. Lũ vịt đã kéo nhau đến đó và lăn ra ngủ sau khi đã đánh chén no nê. Thảo nào, gọi mãi chúng chả thừa. Hai bố con mừng quýnh quay lại bờ ruộng. Lũ vịt ngây ngô vẫn nằm đó, giấc ngủ vẫn say nồng.

Trong rung động của bao la, còn gì tuyệt hơn là cảm giác no nê, sảng khoái và sự yên bình của đàn vịt. Bố lại xoa đầu tôi, mỉm cười mãn nguyện, không dung nổi cảm xúc mà thốt lên: *“Đồng nắp này thật là hứa hẹn!”*

Sợ hãi

Trong làng bấy giờ có ông nông giang, tên Lung. So với bố tôi thì ông ấy nhiều tuổi, nhưng

chưa nhiều bằng ông nội tôi. Tóc ông nội bạc phơ còn tóc ông Lung mới chỉ nửa trắng nửa đen. Tôi gọi ông ấy là ông vì trẻ con trong làng vẫn gọi như vậy. Bố tôi lại gọi ông Lung là anh, nếu gọi thay tôi thì gọi là bác. Da ông Lung đen óng như trắng một lớp dầu luy. Mặt ông lúc nào cũng cau có. Hễ gặp ông ở đâu là người ta thấy trên vai ông có cái cuốc. Cái cuốc ông dùng để vác bờ, khơi đập. Ông lì lợm, ít nói, nhưng đã nói là độc mồm độc miệng. Người ta đồn rằng ông sống độc thân nên tính cũng độc địa. Chẳng thế, cứ thấy đứa trẻ nào khóc là ông lao vào dọa cắt chim. Có đứa sợ quá mím chặt môi, bật máu. Ông ấy còn dọa các bà đẻ nữa. Hễ bà nào khó đẻ, ông ấy lại đến. Thấy bóng ông, bà nào dù khó đẻ mấy cũng phải đẻ được. Cũng có người nói, ông đến là để đỡ đẻ chứ không phải để dọa. Ông có meo vặt, chỉ tặc lưỡi mấy cái, đứa trẻ trong bụng nghe thấy chui ra liền. Người ta còn nói ông ấy độc địa nên cái lông “ấy” của ông cũng quý lắm. Không ông nào trong làng có cái lông quý vậy. Bà mẹ nào đang cho con bú bị tắc sữa, vú sưng đau, chỉ cần đến xin ông một sợi lông về thông, sữa xuống ngay. Nghe các cụ kể về ông ấy, tôi sợ lắm. Cứ nhìn thấy bóng dáng ông thất thểu cái cuốc đằng xa là tôi lại chạy tọt vào trong nhà, hoặc chúi vào bụi tre hay bụi dừa đợi cho ông đi qua.

Vậy mà số phận khiến tôi phải đối mặt với ông Lung. Hợp tác xã giao cho ông cai quản vùng đồng nấp - nơi bố con tôi thả vịt. Thường thì ông ấy rất chăm. Ngày nào cũng đến ruộng nấp, be bờ, đắp đập, trông nom để trẻ trâu, người lớn không đến làm hư nấp. Mấy ngày đầu tiên tôi đi chăn vịt ở ruộng nấp, ông Lung bị ốm. Nghe đâu ông đi làm về, uống rượu nếp quá chén rồi đi tắm ngay, thế nên mắc cảm nằm lì bì mấy hôm. Hôm nay ông khoẻ lại, vác cuốc ra đồng nấp. Nhìn thấy ông, tôi ngồi thụp xuống, cố nấp vào mu đất. Nhưng không che được mắt ông. Ông đến thẳng chỗ tôi, không nói không rằng, vỗ ba cái vào vai tôi, nhìn chăm chăm. Tôi sợ thót tim, mặt cắt không còn giọt máu, ngược mắt nhìn ông rồi mê man quay mặt đi để tránh ánh mắt sáng quắc của ông. Thường là tôi đã òa khóc, nhưng hôm nay không dám vì sợ ông Lung cắt chim. Cái lưỡi quắc sáng quắc. Khóc là mất chim liền, sau này hết lấy vợ. Ông Lung bỏ đi, được một đoạn thì đứng lại, vênh tai nghe ngóng. Hình như ông nghe thấy tiếng đàn vịt đang sẵn nhện trong ruộng nấp, nên lập tức quay lại. Tôi hất cái cò xuống lòng ruộng để ông không biết là tôi đang chăn vịt. Ông biết nhưng vẫn làm ngơ rồi đi đến chỗ hai chiếc lồng vịt đang ngâm nửa chìm nửa nổi dưới lòng mương. Ông hỏi cộc lốc:

“Ai cho bố con mày thả vịt ở đây?”

Tôi sợ nhưng đánh bạo trả lời:

“Bố cháu nói vịt còn bé, nó bắt nhện cho nấp. Như vậy sẽ tốt.”

Ông Lung quát lên:

“Về nói với bố mày, ngày mai không được thả vịt ở đây nữa. Không thì đừng trách tao.”

Nói rồi ông vác quốc đi thẳng để lại thằng bé lòng đầy lo âu trắc ẩn. Về nhà, không giấu nỗi nỗi lo, tôi đem chuyện kể với bố. Bố cười, xoa đầu tôi mà rằng:

“Không sao đâu. Bác ấy chỉ dọa thôi. Vịt con thì làm gì có hại đến nấp mà sợ.”

Nói vậy thì nói, bố cũng dặn tôi thêm vài câu:

“Lần sau nếu bác ấy có dọa bắt vịt hoặc làm con sợ, cứ nói là bố cháu đang ra. Bác đợi gặp bố cháu rồi hãy làm gì thì làm.”

Tôi chỉ còn biết tin và nghe theo lời bố.

Ngày hôm sau cũng như bao ngày, sau khi thả vịt và dặn dò tôi đôi điều, bố lại trở về nhà để mặc tôi và đàn vịt ở lại đồng nấp. Cầu mong hôm nay ông Lung bị ốm không ra đồng. Nhưng điều ước của tôi không linh nghiệm. Mặt trời vừa mới lên được hai gang tay, đã thấy thấp thoáng từ xa bóng ông Lung và cái quốc. Lòng tôi nóng ran lên, cố gắng trấn an để nhớ lại những câu bố dặn. Rồi. Tôi đã nhớ. Nhớ như in từng câu. Không có gì phải lo. Nếu ông Lung đến mà gây chuyện, tôi sẽ nói để ông không thể làm gì được.

Ông Lung một mạch đến chỗ tôi ngồi. Nhìn trừng trừng vào mặt tôi như dọa nạt. Tôi cũng nhìn trừng trừng vào ông - Cái cách mà không một đứa trẻ nào trong làng dám làm với ông. Ông lại hỏi cộc lốc:

“Vịt nhà mày đang ở đâu?”

Tôi không trả lời, đưa tay chỉ ra phía giữa ruộng, nơi đàn vịt đang tíu tít bắt nhện. Ông Lung lặng lẽ dần lời:

“Đông nhỉ? Hôm qua tao nói, bố con mày không nghe. Giờ đừng trách ông.”

Dứt lời, ông nhảy bổ xuống ruộng, chạy phăng phăng về phía những âm thanh. Ông quờ tay một dải trên ngọn nấp. Đàn vịt chạy xốn xang. Chúng ào lên, tùm lại. Chưa bao giờ chúng bị hoảng loạn vậy. Tôi gào lên:

“Ông đừng làm vậy. Bố cháu đang ra. Bố cháu nói là bố cháu đang ra. Ông làm gì thì đợi bố cháu. Đừng làm vịt cháu sợ.”

Ông Lung không thèm nhìn tôi, vừa đuổi theo đàn vịt, vừa hỏn hển nói:

“Bố mày à. Bố mày ra tao cũng không sợ. Tao nói rồi là tao làm. Bố mày ra thì làm gì được tao.”

Tôi gào to hơn, chẳng sợ gì ông Lung nữa:

“Không. Ông đừng ác vậy. Vịt nhà cháu còn bé. Nó không biết gì. Ông làm vậy, ông trời sẽ vật ông ốm không dậy được. Ông sẽ có tội với những con vịt.”

Không có nghĩa gì sất. Những lời tôi gào thét không làm ông Lung ngừng tay. Ông vẫn tiếp tục, lại càng thô bạo hơn. Tôi bật khóc. Vừa khóc vừa gào. Gào ông Lung không được, tôi gọi bố:

“Bố ơi. Mau ra với con. Ông Lung làm chết vịt rồi. Mau ra đây với con bố ơi. hu... hu...hu.”

Ông Lung đã dồn đàn vịt về phía góc ruộng, rồi dồn chúng xuống mương. Đàn vịt xô đạp lên nhau, con thì ướt sũng, con thì bê bết bùn đất, con thì bị đồng bọn cào xước da, rướm máu. Thật thảm hại. Tôi chạy lại chỗ ông Lung, vỗ lấy tay ông, mắt môi mắt lợi mà kéo, những móng ông ngừng tay. Ông hấy tay. Tôi ngã sõng soài. Ông lại hùng hổ dồn đàn vịt, dẫn chúng xuống nước. Nhiều con đã bị ngập nước, rồi lại nổi lên. Đột nhiên ông bỏ đàn vịt đó, không dồn nữa. Tôi mừng thầm. Nhưng không, ông chạy lại phía hai chiếc lồng, lấy lên một chiếc rồi bốc từng đồng vịt nhét cả vào một lồng. Chật ních như một chiếc dôi lợn. Đàn vịt chen chúc nhau trong đó. Dễ mà chúng chết ngạt. Tôi lại lao vào giằng tay ông Lung. Ông hất tôi ngã lăn xuống ruộng nấp. Bùn văng lên mặt tôi. Nấp sát vào má tôi. Tôi chơi với tuyệt vọng. Như con chó

điên, ông Lung dùng cả hai tay, ôm cái lồng vịt, cứ thế chạy thực mạng về phía cổng làng.

Vẫn còn vài con vịt bị sót lại trong ruộng nếp, kêu chíp chíp thảm khốc vì chưa hoàn hồn sau những cú dồn tay độc ác của ông Lung. Tôi lần theo những tiếng kêu, nhặt nhanh từng con vịt non sót. Tôi đau xót khi phải chứng kiến có những con vịt bị ông Lung giẫm lên gãy chân. Có những con gãy cổ, chết không kịp ngáp. Ông là con người man rợ. Ông trời sẽ trừng phạt ông. Tôi khóc, tiếc thương cho những con vịt xấu số, rồi đem những sinh linh non sót ra nương bên cạnh tắm rửa cho chúng và nhốt chúng vào chiếc lồng còn lại. Xong việc, tôi chạy về phía cổng làng nơi ấy còn trơ lại chiếc lồng vịt trống không...

Không thấy ông Lung ở đó. Cũng chẳng thấy tấm hơi con vịt nào cả. Ông Lung đi đâu? Đàn vịt đi đâu? Không ai ở đó mà hỏi. Tôi rồi bời, tìm kiếm khắp nơi nhưng không ra tung tích đàn vịt. Thất vọng, tôi chạy một mạch về nhà, vừa chạy vừa gọi bố: *"Bố ơi, bố mau ra mà tìm vịt. Ông Lung bắt hết vịt rồi. Hu... Hu..."*

Cổng nhà đóng kín. Bố mẹ vẫn chưa về. Bà cũng không có nhà. Chẳng ai ở nhà cả. Tôi giật tung cổng vào sân, chẳng buồn vào trong nhà, cứ ngồi sân mà khóc. Khóc nhiều lắm. Vừa khóc vừa gọi bố. Gọi bố không được lại gọi mẹ, gọi bà. Tiếng khóc làm động lòng những người đi đường. Nhiều người đi qua thương tình vào trong hỏi cho ra ngọn ngành. Tôi không nói cho ai biết. Tôi chỉ muốn nói với bố, với mẹ, với bà. Gần nhà có ông canh điền (người chuyên theo trâu cày bừa) thấy tôi khóc quá thì vào dỗ. Không dỗ được tôi nín, ông lấy con dao bổ trâu của bà, cà vào cửa quý của tôi mà dọa: *"Mày có nín, không tao cắt chim. Cắt chim cho sau này hết lấy vợ."* Thường thì tôi sợ người ta cắt mất chim cho hết lấy vợ. Nhưng hôm nay, toàn tâm trí tôi để vào đàn vịt. Những lời dọa nạt ấy còn có nghĩa gì. Ông ấy càng dọa, tôi càng khóc, thậm chí tôi còn chả thèm lấy tay giữ cạp quần, mặc ông ấy vạch ra mà cà dao bổ trâu vào. Cà vào đó chán, ông ấy thôi. Hôm đó cũng có đến dăm người làm vậy. Khóc mãi, khô cả nước mắt, tôi không còn gì để mà khóc nữa, thì lại dăm ra lì lợm. Tôi lặng lẽ ngồi đó mặc cho mặt trời (khi đó đã cao gần đỉnh đầu) chiếu rít bóng làm nổi những con rôm đỏ ửng trên làn da vốn rất mịn màng.

Bố chạy về, mặt tái mét. Bố biết là có chuyện. Chắc ai đó ra đồng gặp bố và kể về chuyện tôi khóc thảm khốc. Bố hỏi tôi chuyện gì xảy ra. Tôi không nói. Lúc này tôi chỉ mong có bố để kể. Giờ thì lại chẳng thiết gì nói nữa mặc bố hỏi thật nhiều. Bố hỏi không được dăm ra câu: *"Nói mau. Mày bị làm sao thế con? Nói mau xem có chuyện gì."* Bố xốc tay tôi lôi đi ra phía cổng. Tôi chạy theo và dẫn bố ra cái lồng vịt bị bỏ không ngoài cổng. Chẳng đợi tôi nói một lời, bố đã hiểu mọi chuyện và chạy một mạch vào nhà ông Lung, cách đó chừng 200 mét. Tôi cũng chạy theo bố. Đến nơi, ông Lung đang ngồi xếp chân chữ ngũ, rít điếu cày xòe xọc, thả khói phì phèo như không hề có chuyện gì xảy ra. Tôi ôm áo bố, không dám nhìn thẳng vào ông Lung. Bố giữ bình tĩnh lễ phép hỏi: *"Sáng nay cháu nó có điều gì không phải, bác bắt vịt nhà em. Giờ em đến tạ lỗi và xin bác cho em đem vịt về nhà."*

Ông Lung không nói một lời, vê vê điếu thuốc lòn vàng óng đút vào lỗ điếu, châm đóm rít

một hơi dài rồi phả vào không khí thật mạnh cho khói bay lên tận nóc nhà. Nhìn ông Lung thật kiêu ngạo. Già, xấu xí mà lại kiêu. Nhìn ông ấy mới thật đáng ghét. Bố tôi thật kiên nhẫn, chỉ dám nhìn theo làn khói thuốc mà không dám phạm thượng vì ít ra ông Lung cũng hơn bố tôi đến chục tuổi. Sự kiên nhẫn và khiêm nhường của bố cũng đến lúc nhận được một câu nói lập lờ của ông Lung:

“Chú đến nhà tôi là phải rồi. Chú có công thả vịt ra đồng nấp thì ắt có công đi tìm vịt. Tôi không đem vịt của chú về nhà. Chú đi mà tìm. Tìm thấy thì đem về. Không thấy thì đành mất vịt. Tôi đã nói là không lấy vịt của chú.”

Bố nhìn quanh không thấy bóng con vịt nào, cũng chẳng thấy mong manh những tiếng kêu nên nghĩ là ông Lung không đem vịt về nhà. Không còn đủ kiên nhẫn, bố quay sang ông Lung, trách cứ:

“Từ trước đến giờ, em ăn ở có gì không phải với bác. Sao bác lại quá vậy? Bác để vịt nhà em ở đâu thì nói với em một câu. Bác bắt bố con em khổ sở vậy mà chưa hài lòng sao?”

Ông Lung không nói gì. Tôi thương bố nên kể lại hết đầu đuôi sự việc...

Biết chẳng thể lấy được thông tin gì từ ông Lung, bố kéo tay tôi chạy về phía chiếc lồng không ngoài cổng. Hai bố con tìm khắp các bờ bụi, ngõ ngách xung quanh chiếc cổng làng. Đến đâu cũng cố gắng lắng nghe xem có tiếng vịt kêu không. Bặt vô âm tín. Không còn hy vọng gì là có thể tìm được đàn vịt, tôi nghĩ lung tung rồi nói với bố:

“Bố ơi, không khéo ông ấy cho con lợn xề nhà ông ấy ăn vịt nhà mình rồi.”

Bố giật mình cho là phải:

“Ừ nhỉ. Nhà ông ấy có lợn xề. Sao lúc này bố không nghĩ đến nhỉ?”

Bố định quay lại nhà ông Lung, nhưng chợt dạ dừng lại, đoạn quả quyết:

“Không thể như vậy được. Con lợn không thể nào ăn một lúc hết hàng trăm con vịt được. Ông Lung cũng không thể vớt cái lồng ở đây mà mang vịt về được. Không thể nào. Nhất định là ông ấy thả đàn vịt quanh đây.”

Bố giục tôi tìm lại một lần nữa. Trong lúc tôi quay ngang quay ngửa định tiếp tục cuộc tìm kiếm thì ánh mắt bắt gặp miệng ống bi (ống dẫn nước từ máy bơm qua đường cái sang một con mương tưới của làng) bị bịt kín bởi lớp bùn vẫn còn óng ánh nước. Tôi chạy lại ngó nghiêng thì không thấy một kẽ hở nào. Lắng nghe cũng chẳng thấy âm thanh nào vang vọng bên trong cả. Tò mò, tôi chạy sang đầu bi bên kia, thấy cảnh tượng giống hệt vậy. Tôi nghi ngờ nói với bố:

“Bố ơi, chắc ông ấy nhốt vịt nhà mình trong này rồi. Chứ có ai lại tự nhiên bịt hai đầu bi vào đâu.”

Bố đưa hai bàn tay ôm đầu, suýt dài một tiếng như tự trách mình không nghĩ ra điều đó từ sớm. Rồi bố lấy tay bới đồng bùn còn óng ánh. Những lỗ hổng hé ra. Tiếng vịt con ríu rít bên trong nhưng yếu ớt. Có lẽ chúng bị ngạt hơi. Khi bố mở tung được cửa hang, đàn vịt sợ, xô chạy té nước trong bi. Bố phải an ủi chúng thật nhiều bằng những tiếng thân quen. Mãi chúng mới yên lại. Bố giục tôi về nhà cầm tấm nilông vẫn dùng cho vịt ăn ra giữ trước cửa bi. Thấy âm thanh yên bình quen thuộc, đàn vịt ngo ngắc kéo ra. Nhìn chúng thảm hại vô cùng, giống như lũ giặc bị thua trận đang ra hàng. Nom con nào cũng yếu ớt và xơ xác. Sức sống mãnh liệt thường ngày của chúng mất hết, thay vào đó là hình ảnh tiêu điều của những sinh linh bị hành hạ.

Bố suýt xoa thương xót, đếm vịt thấy thiếu 20 con -- Đó chính là số còn sót lại ngoài ruộng ngập. Tôi kể với bố về những con vịt tội nghiệp đang bị nhốt trong lồng ngoài mương và cả những con xấu số bị ông Lung giẫm chết. Bố giận tím mặt nhưng cố nén lại mà theo tôi ra đồng ngập. Những con vịt trong lồng bị nắng, há hốc mồm, kêu không ra tiếng, yếu ớt đến tột độ. Yếu đến mức chúng tôi gọi bằng những tiếng quen thuộc mà chúng không bắt nhời. Chỉ có 13 con trong lồng. Vậy là bảy con đã bị giẫm chết. Thiệt hại thật nặng nề! Bố xót xa nhìn tôi mà rằng:

“Từ nay, bố con mình không bao giờ thả vịt ở ruộng ngập nữa. Ngày mai bố sẽ có chỗ mới cho con chăn vịt.”

Nghe bố nói, tôi biết bố rất tiếc. Trong lời bố còn có dấu ấn của một sự ân hận.

Đó cũng là ngày cuối cùng tôi chăn vịt tại ruộng nếp. Từ sau đó, tôi dắt đàn vịt rong ruổi trên các con mương, con lạch khắp các nẻo đồng, vồ cào, đập nghoé, tát cá cho chúng ăn. Đàn vịt lớn nhanh như thổi, thân thiện và đáng yêu như những người bạn---Những người bạn tuổi thơ.

Cạm bẫy

Làng tôi bắt đầu vào kỳ thu hoạch chiêm-xuân. Những cánh đồng vàng óng trải dài như bất tận. Dân làng tấp nập kéo nhau ra đồng cắt lúa, gánh về. Mùa năm ấy bội thu. Khắp nơi người ta bàn tán về những giống lúa cao sản và những gia đình điển hình năng suất cao. Sự bùng nổ về số lượng đàn vịt trong làng vào thời điểm đó càng làm cho vụ mùa trở nên náo nhiệt. Người người nuôi vịt. Nhà nhà nuôi vịt. Đâu đâu cũng thấy hình ảnh người cầm cò lá chuối hoặc cò ni lông bên những đàn vịt nhung nhúc hàng trăm con.

Mùa chạ vịt!

Mùa gặt mới chỉ bắt đầu. Vịt thì nhiều, ruộng mới gặt thì ít. Những ruộng vừa mới gặt là những ruộng màu mỡ vì thế luôn là kho mồi béo bở lôi cuốn những chủ chăn vịt. Ai cũng muốn chiếm được một thửa như vậy, hoặc chí ít cũng giành được một vị trí đẹp trong thửa ruộng đó cho đàn vịt đánh chén. Nhiều ruộng chưa kịp gặt xong đã có tới cả chục đàn bầu quanh, chờ thời cơ xông vào. Khi người ta vừa lượm bó lúa cuối cùng vào quang, lập tức gần ấy đàn, to nhỏ đủ loại cùng chủ nhân của chúng xô vào, lằng xằng, lũng sục, nhốn nháo thậm chí trà trộn đàn nọ với đàn kia. Người thì cuống cuống vung cò hiệu để lúc thu đàn cho khỏi bị lẫn với của nhà khác, lúc lại tản ra để mở rộng lãnh thổ. Còn vịt thì cắm đầu cắm mỏ mò mẫm, chẳng để ý gì đến xung quanh.

Người khôn, của hiếm. Xem ra những người chăn vịt chẳng ai bảo ai, đều có những mảnh khoé cạnh tranh ma lanh nhất. Hầu hết họ đã lập gia đình. Vài người còn đang học phổ thông nhưng trông đã vạm vỡ như những lực điền. Chỉ có tôi là bé và ngây ngô. Quá non nớt, tôi chẳng thể nhận ra được ai là kẻ xấu, người tốt trong số họ. Nhưng bố thì biết rõ. Bố luôn căn dặn tôi phải tránh các cuộc chạ vịt như vậy và đặc biệt không được cho đàn vịt gần gũi với đàn vịt nhà anh Mách (tên một người chăn vịt trong làng) vì anh ấy nổi tiếng là người chuyên dùng mảnh khoé để lừa vịt nhà người.

Mặt trời đã chếch về phía Tây hơn một gang tay. Những tia nắng chói chang đầu chiều rơi thẳng từ quả lửa khổng lồ xuống đồng lúa vàng óng ngun ngút. Hơi nước hùng hực bốc lên từ mặt các trục đường tạo nên lớp dèm trong suốt loang loáng hư hư thực thực. Nheo mày quan

sát kỹ sẽ thấy lớp đệm đó giống như một vườn cánh bướm trong suốt chen chúc thi nhau mấp máy. Nếu ai đã từng đốt giấy tiền hay hoá vàng vào những ngày lễ trong mùa khô hanh hay vào những ngày nắng gắt, hoặc giả là được mục kích một đồng nhựa đường cháy nghi ngút trên những đoạn đường đang làm dở, hẳn sẽ được chứng kiến hình ảnh như vậy. Hiếm lắm mới có một làn gió đông nam man mát đem lại cảm giác sáng khoái hoặc những đám mây lác đường vô tình che khuất mặt trời để vẽ nên những bóng râm hình thù kỳ quái liếm hết thửa ruộng này đến thửa ruộng khác.

Cả cánh đồng chỉ có một cây đa độ mười năm tuổi. Tán cây chưa thật rậm nhưng cũng đủ che nắng cho hai chục người. Tôi may mắn chiếm được một vị trí mát mẻ và thuận tiện cho đàn vịt ngủ trưa. Bóng râm của cây đa cùng những làn gió mồi thổi từ lúc nào đã làm khô lớp mồ hôi ướt sũng như tấm hời nẩy để lại một lớp bột trắng toát có vị mặn như muối dàn đều trên chiếc áo dù xanh nồn chuối mà ông cậu tặng tôi làm kỷ niệm khi về phép thăm nhà. Nằm thờ phỉ phò quanh gốc đa là ba con trâu đực to kình, da đen bóng như đánh si. Rớt rãi nhày nhựa chảy thành sợi từ những cái mồm rộng ngoác đang nhóp nhép nhai lại những gì ăn được từ sáng. Những đôi mắt lim dim như thả hồn vào cõi hư vô, cùng những đôi tai liên tục phe phẩy tạo nên cá tính rất khiêm nhường và nhẫn nhục của lũ trâu làng. Thỉnh thoảng có những con ve trâu to như ong đất, màu xám tro bay từ đầu đến đầu lên lưng các chú trâu ngô nghe rồi chầm ngồi còng lưng hút máu. Hình như những vết đốt của ve chẳng thấm tháp gì so với cơ thể khổng lồ của các hiệp sĩ kéo cày, nên các chú không hề phản ứng lại. Trong khi đó, lũ ký sinh thì thả sức hoành hành. Chỉ sau một loáng, bụng những vị khách không mời mà đến đã mọng máu. Những vết rạn ngăn cách giữa các khoang bụng của chúng lúc thường có màu trắng ngà, giờ chuyển màu đỏ tươi, phình ra như quả bóng bay sắp bị nổ tung. Nhưng giống ve trâu làng tôi mới thật tham ăn. Chúng không bao giờ cảm thấy thoả mãn khi vẫn còn có thể chọc được vào da trâu. Chỉ đến khi lượng máu trong bụng tăng quá mức, vượt quá khả năng mang vác của cơ thể, chúng mới chịu rời vòi, để mặc sức nặng cơ thể kéo chúng lăn đùng xuống đất.

Tôi đang bị hút hồn vào lối ký sinh của lũ ve, thì con át Chủ Bài[3] lao ra, trong tích tắc đã nuốt chửng chú ve mọng máu vừa bị rớt xuống đất do quá tải. Sự xuất hiện đường đột của chú vịt tinh khôn chuyển dòng suy nghĩ của tôi trở về đàn vịt đang nằm ngủ. Chỉ có át Chủ Bài là thao láo bên tôi. Tôi hồn nhiên vuốt ve vào đầu từng chú vịt đang ngái ngủ, mắt ngây ngô chớp chớp, đầu gật gù thêm thiếp, chân lúc co lúc duỗi. Hú hoạ có chú mơ ngủ, chống mông đùn ra một đồng sền sệt màu đen vàng trông như cám lợn bị vón cục, chỉ báo là vịt ăn no thóc. Thứ ấy phải thật lỏng và trắng xoá thì mới gọi là tốt vì nó mới chứng tỏ các chú vịt được ăn một bữa dồi dào chất tanh. Nhưng hôm nay các chú vẫn chưa được bữa cá nào nên chưa thể đùn ra chất màu trắng đặc trưng ấy được. át Chủ Bài đi theo cổ vũ. Lúc lúc nó lại hích cái mỏ màu đen ố brou bóng loáng vào bàn tay, rồi ngoạm cả lên cổ tay tôi có ý tán dương.

Trong lúc tôi mãi mê ngắm vuốt đàn vịt, thì một tiếng “Doạ” đánh gọn từ đằng sau làm tôi giật nảy mình. Đàn vịt tỉnh giấc nhốn nháo, ngẩng cổ nhìn quanh, nhưng chắc không thấy gì nguy hiểm nên lại vùi đầu ngủ tiếp. Đó là anh Mách, người mà bố tôi luôn căn dặn phải đề phòng. Giờ mới được gặp mặt nên tôi mơ hồ không biết anh ấy sẽ làm gì với đàn vịt. Tôi hơi bối rối. Giá mà hôm nọ bố nói rõ cho tôi những mảnh khoé ăn trộm vịt của anh ấy thì hẳn tôi sẽ tự tin hơn trong tình huống này. Trông anh Mách không có vẻ là một tên lưu manh. Anh cao chừng mét rưỡi, nước da bánh mật trong chiếc áo sơ mi mỏng sẫm màu. Quần sắn móng lợn làm nổi bật những đường gân gồ ghề chạy trên mu bàn chân. Móng chân anh vàng kẹch do cấu chua của đồng ruộng bám vào. Nét mặt trái xoan hơi xạm nắng khá cân đối được tôn lên bởi

sống mũi thẳng hơi gồ đoạn giữa. Đôi mắt to trố nhưng không có những đường vân đỏ ngẫu mà tôi thường thấy ở những người có tròng mắt trố như vậy. Cặp lông mày đen rậm, kéo dài vượt quá đuôi mắt được nguy trang dưới chiếc vành mềm nhũn của chiếc mũ giải phóng quân màu xanh bạc càng làm cho tôi có cảm giác về anh không giống với những gì tôi thường nghĩ về một tên ăn trộm. Anh mang bên hông một chiếc bình tông Trung Quốc màu xanh thẫm, nhưng chắc do thời gian, nhiều chỗ bị trầy sơn, lốm đốm trắng như hoa giành giành. Giữa bình tông có một lỗ thủng to bằng đường kính của ruột bút chì mà qua đó tôi có thể nhìn thấy óng ánh nước bên trong.

Anh Mách ngồi bắt chân chữ ngũ lên một rễ đa xù xì to như cái khoằm bò gờ cao khỏi mặt đất. Một tay anh cởi bỏ chiếc mũ mềm oặt vút xuống trước mặt, tay kia kẹp bình tông vào nách, uốn mình xoáy vặn làm nắp bình bật tung, đánh pưng. Một ít nước trong vắt, thơm phức mùi chanh tươi sánh ra khỏi miệng bình. Tôi thèm nhỏ rãi. Nước miếng trong miệng ứa ra như túi nước bị kim chọc thủng đáy. Nhớ lại có lần mẹ pha cho tôi cốc chanh tươi có đường, uống vào ngọt lịm, mát đến tận tim gan. Mùi thơm của chanh đồng cùng vị ngọt lạnh của đường kính làm nên sự độc đáo của loại nước giải khát đồng quê có một không hai này. Đó là hôm mát trời mà nước chanh đã thơm ngon đến vậy. Nóng nực như hôm nay mà được làm hớp thì không để đâu hết sướng. Con khát cũng vì thế mà trôi dạt từ trong vô thức. Mắt tôi nhìn như dán vào chiếc bình tông rồi dõi theo những chuyển động ửng ực trong cổ họng anh Mách khi anh dốc bình tu.

Khà một tiếng rõ dài giống cách mấy ông già thường làm sau mỗi lần nhấp trà, anh Mách nói như rót vào tai tôi: *"Ngon quá. Thơm quá. Bu anh pha nước chanh đường ngon thật. Thế em có nếm một tí không?"* Anh Mách là người thứ hai trong làng ngoài ông anh con bà cô gọi tôi là "em" như vậy. Nên tôi mới thấy anh thật tình cảm. Anh lại cho tôi tu thử nước chanh đường. Hiếm có người ngoài nào tốt với tôi thế. Lời mời nhẹ nhàng và chân thành của anh, cùng mùi thơm cám dỗ không ngừng bốc ra từ miệng bình trong cơn thèm khát đến đờ đẫn khiến tôi không thể từ chối. Đoạn tôi bung bình tông lên, anh Mách rướn theo cổ chạm hai tay vào đáy bình, nâng nó lên giúp tôi tu nước dễ dàng.

Làm một hơi thật đã, tôi cũng đánh "Khà..." để cảm nhận hết sự thơm ngon tinh khiết của thứ nước cây nhà lá vườn và cũng là để giữ bỏ cơn thèm khát hồi nãy. Anh bảo tôi làm tiếp mấy hơi nữa. Như chưa bao giờ được uống, tôi dựng thẳng chiếc bình, ngửa cổ hết cỡ mặc cho nước ộc vào miệng. Những ngụm nước to quá đường kính của ống họng ồng ộc chảy. Tôi ho sặc sụa, phun tung toé cả vào mặt anh Mách. Anh phải lấy hai tay vuốt mặt và quay đi nơi khác nhổ phì phì. Nước mắt nước mũi tôi giàn giụa. Cổ họng tôi rất bỏng. Tôi cảm thấy phần mềm phía dưới xương ức đau rát, xoáy vặn từng cơn như cố đẩy ra ngoài những gì tôi vừa uống. May quá, tôi không nôn ra nước chanh. Hơi mệt vì sự cố không mong đợi, nhưng cơn khát còn cào lức này thì đã hết. Tàn tích của cơn sặc sụa cũng nhanh chóng qua đi. Tôi ngây ngô cười, thầm giành cho anh Mách một tình cảm chân thành. Lúc đó, tôi chẳng còn nghĩ gì đến cái nóng gay gắt đang như thiêu như đốt. Và tôi cũng chẳng hề bận tâm đến việc liệu anh Mách có lấy vẹt của tôi hay không.

Dường như anh Mách nhận ra rằng tôi đã rất quý anh ấy và không hề nghi ngờ gì về những

toan tính đang nhen nhúm trong anh. Nhìn vào đàn vịt đang ngủ, anh vờ hỏi:

“Vịt nhà ai vậy em?”

Nào có biết là anh ấy giả vờ, tôi đáp:

“Vịt nhà em đấy. Em cho nó ngủ trưa. Thế còn vịt nhà anh đâu?”

Anh Mách hất hàm:

“Vịt nhà anh đang rúc trong ruộng đằng kia. Ruộng vừa gặt xong, lắm mối lắm. Anh chưa thấy ruộng nào lắm cá như ruộng ấy. Em có cho vịt ra đó không? Anh nhường cho một nửa ruộng.”

Tôi nghe nói đến ruộng lắm cá thì mắt sáng lên vì từ sáng tới giờ đàn vịt của tôi chỉ được đi ăn thóc thôi. Nếu giờ mà được bữa cá nữa thì đầy đủ chất tanh, vịt sẽ mỡ lông và chóng lớn lắm. Được ăn cá, tối nay về nhà chúng sẽ ỉa cứt trắng, chắc bố sẽ vui. Nghĩ vậy tôi càng hồ hởi. Đột nhiên nhớ đến lời bố dặn, tôi lại do dự, ngây ngô phân trần:

“Nhưng bố em bảo em phải tránh xa anh ra không là anh càn vịt nhà em”.

Anh Mách cười gượng:

“Sao bố em lại nói vậy. Em có thấy anh tốt với em không nào?”

Tôi trả lời rất nhẹ “Có a” và cúi xuống ngượng ngùng vê vê mấy ngón tay vào nhau như biết là mình thật không phải. Anh Mách tiếp tục an ủi:

“Em cứ cho vịt ra ruộng đó. Mỗi nhà một nửa, không thể lẫn được”.

Anh hối thúc tôi cho vịt ra ruộng dọa rằng nếu không, vịt nhà anh sẽ ăn hết cá. Không thể cưỡng nổi trước cảm dỗ của một ruộng nhiều cá và những lời giục giã nhiệt tình nhân ái của anh, tôi lừa vịt đi miệng không ngừng nói với anh Mách *“Nhưng anh phải nhớ là không được càn vịt nhà em nhé. Anh phải nhớ đấy. Mất vịt là bố em đánh em đấy. Em sợ bị bố đánh lắm.”*

Anh Mách ra sức vỗ về: *“Đừng lo. Anh thế này mà lại đi càn vịt nhà em à.”*

Độ dăm phút sau, đàn vịt của tôi đã tới thửa ruộng nơi hơn hai trăm con vịt nhà anh Mách đang hăm hở mò mồi. Ruộng trũng, nước màu nâu đục, rong rêu mọc khắp. Thỉnh thoảng có tiếng cá quẫy “pụp... chụp” từ phía trên mặt ruộng. *Thật là một ruộng lắm mồi! Đúng như anh Mách nói.* Nhưng đàn vịt nhà anh mới lỏm khởm làm sao. Hầu như con nào cũng có một cục kén to như quả ổi dưới cằm. Bố tôi thường gọi những con vịt như vậy là vịt hai đầu. Những con có kén to, chỉ nổi được cái đầu và cái phao câu, còn đầu là ngập nước. Gắng sức lắm chúng mới có thể mổ trúng những con tép hay những con rồng rồng[4] to như đầu tăm vô phúc liệng vào trước mặt những con vịt đáng thương. Đó là hình ảnh đối lập với những chú vịt bu bẫm đầy sức sống nhà tôi. Vì vậy, trong bất cứ hoàn cảnh nào, ngay cả khi lẫn vịt, tôi vẫn nhận ra được sự khác biệt một trời một vực đó. Tuy nhiên tốt nhất vẫn là không để lẫn vịt.

Anh Mách cho tôi nửa ruộng phía Đông, giáp với một máng tiêu và bảo tôi đứng giữa ruộng canh hai đàn vịt. Ruộng quá rộng nên tôi phải chạy đi chạy lại như con thoi để ngăn những chú vịt từ hai đàn cứ hăm hở lao sang đội bạn. Chắc thấy tôi vất vả, anh Mách xuống ruộng cùng canh. Mỗi anh em một bên chiều ngang của ruộng, gác lãnh địa. Tôi làm hết trách nhiệm bên mình, không để con nào bị lẫn đàn. Anh Mách thì khác, thi thoảng lại thốt lên: *“Chết rồi Tung ơi. Mấy con vịt nhà anh chạy sang bên em rồi.”* Nhìn lại đàn vịt nhà mình, tôi nhận ra mấy con vịt la đang lóp ngóp trong đó. Anh Mách lại thảng thốt: *“Cả vịt nhà em cũng lẫn sang nhà anh rồi.”* Nhìn sang đàn nhà anh, lại thấy mấy chú vịt nhà tôi bên đó. Ra là vậy. Anh Mách cố tình để lẫn vịt. Tôi chợt dạ: *“Khéo anh Mách đang tìm cách bắt vịt nhà mình”* nhưng không lấy làm thất kinh. Sự khác biệt trời vực giữa hai đàn vịt giúp tôi không hoảng hốt. Tôi mặc kệ anh làm gì thì làm. Chẳng mấy chốc, hai đàn lẫn thành một, không định hình được nữa. Anh nói như giả ngây: *“Tung ơi, lẫn hết vịt rồi. Hay là cứ để cho nó lẫn rồi tìm cách tách sau nhé.”* Do đã tính trước về khả năng này, tôi gật đầu đồng ý. Trong lòng tôi lúc đó có một điều rất rõ ràng là vịt nhà ai sẽ tự tìm về với chủ. Tôi biết điều đó vì tôi chăm sóc đàn vịt tận tình, đặt tên và nhớ kỹ đặc điểm của từng chú. Ở đâu có vịt là ở đó có tôi. Một con vịt bị lạc khỏi đàn, tôi cũng biết. Tôi đi đâu, làm gì, bọn vịt đều để ý. Tiếng gọi “cúc cúc” thân thương của tôi đã trở thành lời ru yên bình bên tai các chú. Thế thì làm sao anh Mách có thể bắt vịt của tôi được. Rồi tôi tự hỏi: *“Không biết anh Mách có tốt với vịt nhà anh như vậy không nhỉ?”*

Hai anh em bỏ lên bờ quan sát vịt bắt cá. Vịt nhà tôi liên tục bắt được mồi. Những con cá to giẫy đành đạch trong miệng chúng. Mỗi lúc bắt được cá, các chú nhúng con mồi xuống nước, súc súc vài cái rồi ngửa mặt lên trời nuốt trửng. Có con cá to chưa chết, vào đến dều vịt vẫn còn

giấy. Chiếc đèn theo đó trần lên, quặn xuống như đánh vật. Trong khi ấy, những con vịt còi còi nhà anh Mách chỉ bắt được những con mồi bé tẹo nổi lơ lửng trên mặt nước. Hiếm lắm cũng có con vịt bắt bắt được con rô, con giếc. Nhưng nếu có đi nữa, chúng cũng phải nuốt cổ mới xuôi. Nuốt xong rồi thì lìm đi một lúc rồi mới tiếp tục bắt mồi. Nhìn bọn vịt còi nhà anh Mách nuốt mồi, tôi thấy như chính mình bị ghen.

Tôi vẫn dõi theo những chuyên gia săn mồi của mình, thỉnh thoảng lại reo lên: *"Anh ơi, con át Chủ Bài nhà em bắt được con rô to chưa.... Cả con Bắc Kinh nữa, nó cũng bắt được con cá to chưa kìa."* Anh Mách tỏ vẻ phẫn nộ: *"Con Bắc Kinh nào nhà mày. Đó là vịt nhà tao."* Tôi ngạc nhiên quá. Từ đầu đến giờ anh ấy vẫn gọi tôi là em và xưng anh với tôi ngọt sớt. Sao giờ anh ấy lại xưng hô như vậy? Lạ nhỉ!

Cũng từ lúc đó, mỗi khi con vịt nào nhà tôi bắt được cá, tôi chưa kịp reo thì anh Mách đã reo: *"Vịt nhà tao lại bắt được mồi rồi."* Tôi căng cổ cãi: *"Không phải. Đó là vịt nhà em."* Nhưng anh Mách vẫn cứ nhận là vịt nhà anh. Tôi cãi không được, ức quá nên mếu máo: *"ứ phải, đó là vịt nhà em. Anh đừng ăn gian. Nó là vịt nhà em. Em sẽ mách bố."* Nhưng lời dọa ấy không làm anh sợ. Anh thách thức: *"Về mà gọi bố mày ra đây. Bố mày ra đây tao cũng cóc sợ."*

Đến lúc này tôi mới hiểu hết âm mưu của anh. Anh không phải người tốt. Anh toan tính lừa hai đàn vịt vào nhau như vậy để đổ đồng con đẹp con xấu giữa hai đàn. Khi biết được âm mưu của anh càng ngày càng rõ, mà nói thẳng ra là rất trắng trợn, tôi một mực đòi tách vịt. Anh Mách nói như quả quyết *"Tách thì tách"* rồi lừa cả hai đàn vịt ra một ruộng trũng khác ngập nước có nhiều bùn, rêu xanh lớn vờn. Tôi bước xuống ruộng, nước ngập quá đầu gối, sủi bọt ục ục. Nhưng không vì thế mà làm hạn chế những bước di chuyển của tôi theo các con vịt. Ruộng thật rộng. Đàn vịt tha hồ diện tích để bơi lội và tắm gội khỏi những bùn đất bám đầy mình do cuộc tập trận từ ruộng cá nọ. Anh Mách vội vác vài mô rạ đặt giữa ruộng có ý chia thành hai phần để tạo địa hình tách vịt. Ruộng chạy theo chiều Đông Tây. Anh vẫn nhận đằng Tây. Tôi lấy phần Đông. Cả hai đàn đều ở nửa Tây. Anh Mách sẽ chủ động tách vịt và yêu cầu tôi giữ tất cả những con vịt được anh gạt sang. Nửa đó là vịt nhà tôi. Tôi đồng ý, cho rằng anh sẽ tách vịt công bằng.

Anh Mách đứng gần mấy mô rạ trung tâm, hăm hăm lia mạnh cán cò vào độ chục con vịt gần nhất, gạt chúng sang đằng Đông. Không cam chịu, các chú đập nước xô ngược, dề cong cán cò lại như cánh cung. Cò bật mạnh trở lại. Nước bắn tung toé, vấy cả lên mặt tôi, tanh nồng. Nỗ lực đầu tiên của anh Mách không thành. Bọn vịt đã nhập lại đàn. Anh thay đổi chiến thuật. Lần này, anh tách cả một nhóm vịt chừng hai chục con ra tận phía xa. Trong đó có vịt của hai nhà. Tôi lập tức bám theo. Đồng như vậy, nhóm vịt vừa bị tách không có cảm giác lẻ loi nên không phản ứng tức thì. Nhưng chẳng được mấy hở, từ trong đám ấy, những con vịt nhà anh Mách bắt đầu ngẩng cổ nhón nhác. Số còn lại, đương nhiên là vịt nhà tôi, thì thản nhiên mày mò bên cạnh cậu chủ nhỏ. Những con vịt nhà anh Mách rõ ràng đang muốn tìm về với đàn. Sau một hồi định vị, chúng bắt đầu bỏ chạy về phía Tây. Nơi ấy, đồng đội của chúng cũng đang ngơ ngác trước những động tác cò hỗn loạn khó hiểu của anh Mách - Những động tác không có trong bài điều khiển cò mà bố tôi truyền dạy. Tôi thông báo với anh: *"Anh ơi. Mấy con đó là vịt nhà anh đấy."* Anh Mách nghe không được vui mới buông lời cộc lốc: *"Biết rồi."*

Hai đàn về cơ bản đã được định hình nhưng phần lớn vịt của tôi vẫn còn bên đó.

Lần này anh Mách quyết liệt hơn. Anh đi vào tâm đàn, gạt vài chục con sang phía tôi. Lại thấy hình ảnh những con vịt lạ nghển cổ nhón nhác, hết như những anh bạn bỏ chạy hồi nãy. Tôi phản ứng ngay: *"Anh Mách ơi. Những con đang nghển cổ kia không phải là của em. Anh gạt nhầm rồi."* Anh Mách không chịu: *"Vớ vẩn. Nhà tao làm gì có mấy con vịt dở hơi ấy. Tao chưa bao giờ nhìn thấy chúng trong đàn nhà tao. Nếu mày thấy lạ thì chắc mày để vịt nhà ai lẫn vào rồi."*

Anh Mách đang chối bỏ sự thật. Anh không công bằng. Anh đang tìm cách để đổi lấy những con vịt tốt. Tôi nhất định không chịu. Biết chắc chắn đó là vịt nhà anh, tôi quả quyết: *"Em chắc chắn đó là vịt nhà anh. Nếu đó là vịt nhà người khác, em cho anh đấy. Bố em bảo, không bao giờ được lấy vịt của nhà người khác. Như thế gọi là ăn cắp. Em nhất định không lấy."*

Trong lúc đôi bên giằng co, những con vịt tội nghiệp kia toan tính trở lại với đồng bọn. Vì sợ anh, chúng cố tình lình thật xa, ráng hết sức xô trên mặt nước hòng thực hiện ý đồ. Nhưng người chủ vô tình không thừa nhận chúng, chạy lao ra, tung cán vợt chặn lại. Anh mồm môi mồm lợi, chùng hai gối lấy đà rồi co khuỷu tay hất thật mạnh về bên trái như lúc người ta giật cần câu vậy. Một vài con vật bé nhỏ tội nghiệp bị hất tung lên, bay ngược trở lại vài mét. Loạng choạng mãi chúng mới lấy được thăng bằng rồi lại cắm đầu cắm cổ lao về đằng Tây, nhập cùng đồng bọn.

Liên ngay sau đó, anh Mách tách liên tiếp. Một chục con. Lại một chục con. Lại chục con nữa. Cứ thế, cả toán ào sang, nhập vào đàn tôi giữ. Vẫn dễ dàng nhận ra những con vịt nhà anh. Phải tới hơn chục con như vậy. Chúng đang ngỡ ngác. Nhưng lần này đàn vịt đông hơn nên chúng không cảm thấy quá lạ lắm đến mức phải cố tình tìm cách thoát đàn. Thấy vậy, tôi rất lo. Với cách này, anh Mách sẽ đánh tráo vịt. Tôi vật nài anh Mách đứng canh để tôi ra tách vịt. Anh gạt phắt đi: *"Vớ vẩn. Đứng đó mà canh. Mày tách làm sao được."*

Tôi đứng ngây, lo lắng nhìn đàn vịt. Lúc thì nhìn đàn Đông, khi lại nhìn đàn Tây. Những con vịt thân thương của tôi bên Tây cứ đi qua đi lại trước mắt mà tôi không có cách nào tách chúng ra được. Như một phản xạ tự nhiên, tôi cất tiếng gọi cục cục, thứ ngôn ngữ mà tôi vẫn dùng để giao tiếp với đàn vịt. Những anh bạn của tôi ở cả hai đàn đều nghển cổ lên. Các bạn ấy vẫn làm vậy để đón nhận những con cào cào hay mấy con cá vụn từ tay tôi, hoặc ít nhất cũng là chờ đợi một cái xoa đầu thật nhẹ. Mắt tôi sáng lên vì tôi chợt nảy ra một ý. Tôi lặng lẽ lùa đàn vịt về khu vực trung tâm sát với đàn bên Tây rồi dồn dập gọi "cục cục". Lũ vịt nhà tôi lao xao, gọi nhau inh ỏi. Anh Mách quát um: *"im mồm đi"*. Nhưng tôi cãi lại:

“Em gọi vịt nhà em chứ.... ơ... Anh thích thì anh đi mà gọi vịt nhà anh.”

Chưa dứt lời, tôi vẩy tay và rúr rúr cái cờ lá chuối giống như khi tôi đang nô đùa với chúng. Vài con vịt của tôi từ bên kia đã bơi lại phía rìa đằng này của đàn, tụm lại với nhau. Chúng vừa nhìn nhau, vừa giơ mỏ liên tục đập đập vào không khí và gật đầu chạm mỏ xuống nước như đang hội ý.

Anh Mách bực mình nhìn tôi chửi thề: *“Câm mẹ mày mồm đi không.”* Tôi không câm, vẫn gọi vịt. Anh nhìn tôi bực dọc, không để ý đến đàn vịt phía Tây. Chớp thời cơ, mấy anh bạn của tôi từ nửa Tây bơi tách hẳn ra, nhìn quanh để định hướng rồi phóng như tên về phía tôi theo đường vòng cung, tránh xa chỗ đứng của anh Mách. Anh giật thót mình quay lại, nhưng không kịp. Các bạn của tôi đã lao vào lãnh địa do tôi canh giữ nên việc anh dùng cờ cản lại chỉ có tính chất vuốt đuôi. Vô tình, anh bỏ trống hoàn toàn trận địa đằng sau. Tất cả các bạn của tôi còn lại bên ấy đồng loạt đạp chân, đập cánh xô nước như những chiếc xuồng máy vượt đường biên để đến với tôi. Anh Mách quay ngoắt 180 độ, song quá muộn để có thể can thiệp vào vụ vượt biên ồ ạt.

Anh Mách ầm ục lăm, chạy lằng xằng trên ruộng, nước bắn tung toé. Vịt hai đàn khiếp đảm, tụm lại với nhau. Lằng xằng cũng chẳng giúp gì nhiều, anh đề nghị cả hai đếm vịt. Đếm xong, anh hần học nói: *“Tao còn 17 con trong đàn nhà mày nữa. Mau trả lại cho tao.”* Chẳng biết anh đếm thế nào, đàn nhà tôi chỉ thừa ra 13 con. Tôi cãi: *“Chỉ có 13 con nhà anh trong đây thôi. Chắc anh đếm nhầm rồi. Anh đếm lại đi.”* Anh Mách xúng cồ: *“Mẹ, thằng này định ăn cắp vịt nhà bố hả. Bố đánh bỏ mẹ mày giờ. Mày thích hả?”* Xong, anh chạy lại túm ngực áo tôi, giật thật mạnh làm hai chân tôi như bị nhấc lên khỏi lớp bùn. Bị mất điểm tựa, tôi chới với. Xuýt nữa thì anh ấn tôi xuống ruộng nước tanh hôi.

May quá, đúng lúc đó một bác nông giang đi qua, quát lên: *“Sao thằng kia lại bắt nạt nó thế? Có bỏ thằng bé ra không. Cây lớn bắt nạt bé như vậy à.”* Anh Mách sợ hãi buông tay song miệng khẳng khăng nói là tôi cố tình ăn cắp vịt. Anh ra sức thuyết phục bác nông giang rằng tôi gian lận bốn con vịt. Bán tín, bán nghi, bác quay sang tôi: *“Còn bé mà đã gian thế cháu. Lấy vịt nhà người ta thì phải trả lại người ta chứ.”*

Tôi ức lăm. Quả ức to như quả ổi, trần trọi trong ngực, không thoát ra được. Trong lúc bị bức hết đường giải thích, tôi nghĩ ra một kế và lập tức nói với bác: *“Cháu đã có cách. Bác và anh Mách chỉ cần đứng đó xem cháu tách vịt.”* Hai người nhìn tôi hoài nghi. Họ không thể hình dung nổi tôi sẽ làm gì trong tình huống này. Tôi nghĩ đến việc vuốt ve từng con vịt và chuyển chúng sang cái mương tiêu nước. Làm vậy, những con nào không cho tôi đến bắt sẽ không phải vịt nhà tôi. Y thế tôi làm. Các anh bạn được tôi vuốt ve thì thích lăm, cứ dưng ý ra đẩy, húc húc cái đầu tinh nghịch vào tay tôi như muốn được vuốt thêm tí nữa. Chẳng khó khăn gì, tôi bế từng chú, rồi cả đàn sang mương. Trơ ra đó còn 13 con vịt còi cọc hai đều. Bọn chúng cứ thấy tôi sán

đến là chạy bán sống bán chết vì không quen được xoa đầu.

Anh Mách đứng sững như cây chuối vì sự thật được phơi bày trước bác nông giang. Tôi hớn hớ lùa vịt dọc nương trở lại gốc đa.

Lửa trời dịu dần. Nắng vẫn vàng mùa gặt.

Mắc hợm

Ngày nào cũng vậy, mặt trời cứ cách đỉnh đầu một gang tay, tôi lại cùng đàn vịt an toạ dưới gốc cây đa giữa đồng làng chờ bố hoặc mẹ mang cơm tới. Hôm nay tôi phá lệ, theo lời thằng Ti con cô Teo cho vịt vượt sông tìm xứ sở mới. Đối với tôi, hể nơi nào mới mẻ có nhiều cá để đàn vịt ăn thì đó là một xứ sở mới. Thằng Ti cũng chăn vịt như tôi. Nhưng đàn vịt nhà nó chỉ có 10 con. Lúc bấy giờ, cả vịt nhà tôi và nhà nó đã có lông cánh. Các cụ gọi là vịt móng ghé - Nom bộ thấy cánh vịt khum khum như hình móng ghé mà các cụ gọi vậy.

Thằng Ti khôn lắm. Nó học cùng lớp với tôi nhưng thứ gì cũng biết. Nó còn to con hơn tôi nhiều. Đi đâu nó cũng tỏ ra đàn anh. Hôm nay cũng vậy, nó thể hiện hết mình để làm anh trước tôi. Nó khoa chân múa tay, miệng nói liên hồi về một cánh đồng làng bên mà tôi chưa từng được bố nhắc đến: *"Đồng đó nhiều cá lắm. Cá ở đó cũng to hơn cá ở đồng mình. Vịt ăn vào thì cắt trắng toát. Về bố mày chắc mừng lắm."* Chả là bố tôi thường nhìn cắt vịt mà đoán ra ngày hôm đó vịt ăn gì. Nếu vịt bậy ra cắt màu xám đất là nó ăn nhiều thóc. Nếu bậy ra cắt màu đen óng lại nhót như cắt gà sấp tức là ăn nhiều rong rêu. Còn cắt trắng toát lại chạy thành dải dài sắc nét thì ăn nhiều chất tanh. Bố tôi thích nhất là lúc vịt bậy ra toàn cắt trắng vậy. Từ lúc nào, điều này đã thành ý niệm trong đầu tôi - Hể cho vịt đi đâu ăn là chúng cứ phải ỉa cắt trắng thì tôi mới vui. Có nghĩa là bố tôi cũng vui. Tôi căng tai ra nghe thằng Ti nói, mắt chớp liên hồi để không bỏ sót một chi tiết nào về cánh đồng đó.

Ngặt nổi, cánh đồng ấy là của làng bên. Lại cách đồng làng tôi một con đầm. Nước sâu xanh biếc. Rong rêu đen kịt lơ lửng dưới lòng - Có gì đó nguy hiểm và chết chóc lắm. Nhiều người trong làng gọi đây là con đầm thiêng bởi thỉnh thoảng có người đi làm trưa ngoài đồng xuống uống nước rồi sa chân bỏ mạng nơi đây. Nghe các cụ kể lại, ấy là do có nhiều vong hồn oan khuất, sống cô độc nơi hoang dã mà có thiện ý với người trần. Tranh thủ lúc người trần lơ đãng, các vong hồn rủ họ về cõi âm làm bạn. Ông bà tôi, bố mẹ tôi, nhiều người lớn khác nữa kể cho tôi những câu chuyện đó. Không biết từ lúc nào, tôi sợ bị các vong hồn rủ về làm bạn. Tôi muốn sống với người thân, với đàn vịt, chứ không thích làm bạn với người cõi âm. Trước mắt

tôi là nỗi sợ hãi. Sợ các vong hồn lưu lạc. Nhưng còn đàn vịt, còn cánh đồng. Đó là xứ sở mới của chúng. Sang xứ sở mới, chắc chúng được đổi đời.

Tôi biết bơi, nhưng chưa bao giờ vượt sông cho dù là con sông nhỏ trước nhà. Thằng Ti bơi giỏi hơn tôi bởi con sông trước cửa nhà nó rộng hơn con sông trước cửa nhà tôi. Dễ hiểu thôi. Nó bơi giỏi. Điều đó ai cũng biết. Nó có thể bơi qua sông sang bờ bên kia, trèo lên cây dừa của hợp tác xã, ngắt mấy trái rồi lại đội dừa mà bơi qua sông. Nó nói, đây là trò chơi tàu ngầm. Làm tàu ngầm dễ lắm. Bố nó là lái buôn tre luồng nên thường xuyên làm trò này. Bố nó dạy nó làm vậy. Nghe đến từ thằng Ti, thì trăm người như một trong làng, ai cũng gọi nó là Ti bơi.

Thấy tôi có vẻ do dự, ấp úng chưa kịp nói ra nỗi sợ hãi, thằng Ti hất hàm như không: *“Sợ đầm sâu hả? Mang tiếng có sông mà không biết bơi. Nhìn đây này.”*

Ngót lời, nó nhảy thùm xuống đầm, lặn một hơi thật sâu rồi ngoi lên, tay trái cầm nắm rong rêu vẫn còn sùi bọt, tay phải cầm nắm bùn xoa lên mặt, miệng cười khăng khắc đắc thắng: *“Đối với ta, tất cả chỉ là nắm bùn và đám rong rêu yếu ớt.”*

Chưa hết, nó còn lặn tiếp một hơi, vừa lặn vừa lấy tay xua hết đám bùn trên mặt, rồi sải những bước tay dài cùng những nhịp đập chân ngoan mục vượt đầm. Sang tới bờ bên kia, nó chạy tung tăng như vừa được đặt chân tới một miền đất lạ. Một hồi, nó lại nhảy ùm xuống bơi trở lại không gặp khó khăn gì.

Tôi ngưỡng mộ những đường bơi và động tác lặn của nó. Nó đích thực là bơi giỏi chứ không phải do người ta ngoa ngoét mà gọi nó là Ti bơi. Tôi bắt đầu tưởng tượng ra lúc được ngồi trên lưng nó để nó làm tàu ngầm. Cảm giác lúc đó chắc lạ lắm. Tôi đánh bạo hỏi: *“Thế mày đưa tao qua đầm bằng tàu ngầm à?”* Nó phụng mồm, ti toe đáp lại: *“Lại còn hỏi. Mày thì thám thắp gì so với buồng dừa nhà ông Oánh. Mày cứ yên tâm. Không chết đâu mà sợ.”*

Thằng Ti cho 10 con vịt nhà nó nhập với đàn vịt nhà tôi. Tôi không sợ bị lẫn vịt vì 10 con vịt nhà nó mỗi con một vẻ chẳng giống vịt nhà tôi. Nó lừa đàn vịt xuống đầm rồi bơi theo sang bờ bên kia. Nó vừa bơi, lại vừa dùng cò lá chuối để đuổi vịt. Nó giỏi thật đấy. Khi đàn vịt đã sang bờ bên kia, nó mới quay lại làm tàu ngầm cho tôi sang sông.

Thằng Ti khom mình còn tôi thì ngồi lên lưng nó. Nó lặn xuống, tôi hắng hựt nhưng rồi cũng giữ được thăng bằng. Đây là lần đầu tiên nó làm tàu ngầm cho một thằng người, chứ không phải là dừa. Thằng đó là tôi. Thằng Ti đâu có kinh nghiệm. Nó chỉ bạo cái mồm mà nói vậy. Nó đâu biết lường trước điều gì. Nó đâu có biết là nó đã mất bao sức lực trong những lần bơi lặn

trình diễn hồi nãy. Vậy nên đến giữa dòng, nó mới nguột sức. Không đủ không khí để thở, nó ngoi lên mặt nước vội vã. Tay chân nó quờ quạng, không cần biết đến trên lưng đang là tôi. Tôi ra sức ôm ghì lấy nó, hoảng sợ nghĩ đến các linh hồn đang đưa cả tôi và nó về cõi âm. Lúc này mới thấy lời của bà nói càng đúng. Tôi buột miệng chửi nó. Chửi thậm tệ bằng những từ tục tĩu nhất: *"...Tao mà bị ma bắt thì về tao bóp cổ mày. Tao không muốn chết. Tao không muốn chết"*. Hụt hơi, chới với nên thằng Ti không còn cách nào khác hơn, nó cố rướn để bứt khỏi tôi. Thật may. Cái rướn sức cuối cùng của nó vừa đủ để đáp hai đứa vào một chỗ nông nơi ấy rong rêu và cỏ năn mọc um tùm, đứng đến ngang ngực. Hú hồn. Người thằng Ti run bắn. Tôi cũng lấy bầy nhìn nó. Hai đứa cầm như hến. Đàn vịt nháo nhác trên bờ rồi rít gọi chủ...

Vượt được đầm thiêng, hai đứa mệt nhoài, lăn ve ra tắm cỏ bên bờ đầm làm một giấc. Những chú vịt ngây ngô thỉnh thoảng lại chũi mũi vào rúc nách hai ông chủ nhỏ. Chỉ đến khi một con vịt hiếng nhà thằng Ti đánh phệt một bãi mặn đắng, thối um vào giữa mặt, thì tôi mới choàng tỉnh và giục nó đi tìm ruộng cho vịt ăn. Con vịt hiếng nhà thằng Ti thật đáng ghét. Tôi đã phải xuống đầm té nước như mưa vào mặt mà cái mùi thum thum ấy cứ như dính vào mũi, chẳng thể nào gột hết. Cũng may nhờ nó mà hai đứa thức giấc để tiếp tục cuộc viễn chinh.

Hai đứa lừa vịt dọc bờ đầm. Lũ vịt cứ ì ra. Do trời nắng quá mà. Nóng làm người ta đổ mồ hôi đến vậy thì bọn vịt cũng chỉ còn nước vừa đi vừa ngáp, thỉnh thoảng lại đánh bet làm bãi, nóng bỏng chân. Chắc chúng cũng toát mồ hôi như người vậy. Phải đẩy vào dít thì chúng mới chịu đi cho. Rốt cuộc cũng đến cánh đồng mà thằng Ti kể. Từ đó nhìn về phía gốc đa, chỉ còn thấy một lùm cây xanh đen mờ, phập phùng trong cái nóng giữa hè. Mới biết hai đứa đã đi xa đến mức nào. Kể lấy làm lạ, đồng xa thế mà thằng Ti lại biết. Mà đúng rồi. Nó có bà cô họ làng bên. Vừa rồi bu nó sang gặt đổi công bên đó cho nó đi cùng.

Thằng thế mà giỏi. Mà nó giỏi thật. Cho dù nó có suýt làm tôi chết đuối giữa đồng, cho dù nó cứ lúc nào cũng hoa chân múa tay mỗi khi nói về điều gì đó thì những gì trước mắt tôi không thể nào phủ nhận được tài tiên tri của nó. Các ruộng nước sền sệt, cá chạy lảng xảng trải dài hàng cây số. Người ta đã gặt lúa, chừa lại những mô rạ được dựng khum như những túp lều tranh. Những mô rạ là nhà của lũ cá. Khi không động, lũ cá bơi ra kiếm mồi. Khi có động, hoặc nước nóng quá, chúng lại chạy về núp bóng. Lũ vịt thì thích rúc mỏ vào các mô rạ vì trong đó có nhiều cá, lại mát miệng vì rậm. Thật hấp dẫn. Hai đứa lừa vịt xuống ruộng rồi chạy nhảy tung tăng trên bờ tìm bắt cào cào xuyên thành xâu đem về cho những con vịt đen.

Trời đã xế chiều. Cái nắng gay gắt hồi trưa biến mất nhường chỗ cho những đám mây nhiều hình thù quái dị cùng những cơn gió nồm nam mát rượi. Đàn vịt đã no nê. Con nào con ấy thảng đều. Chúng chán ngấy, chẳng còn thiết gì đến việc bắt cá nữa, thủng thẳng bỏ lên bờ, đi về phía bờ đầm. Chúng muốn tắm. Giống vịt là vậy, ăn no là muốn tìm chỗ nào nước lớn để bì bõm. Chẳng khó khăn gì, chúng tôi tìm cho lũ vịt chỗ tắm rửa. Xong, chúng lại rục rịch lên bờ, đè lên nhau mà nằm. Đứa mắt nhắm, con mắt mở theo lối ngủ truyền thống của loài vịt, hồn nhiên trong ánh vàng chói của những tia nắng cuối ngày...

Mải chơi quên cả thời gian. Giờ cả hai đều đói. Bụng cồn cào như ai nạo ruột. Hai đứa bỏ đi đồng xa mà chẳng ai biết đó là đâu. Cả người và vịt đều không để lại dấu tích. Chắc người lớn đã nhốn nháo đi tìm cả buổi rồi. Họ đâu ngờ hai đứa tí tuổi đầu lại vượt đầm mà đi như vậy. Cơm canh người lớn đem đến hồi trưa chắc giờ đã nguội lạnh. Nhưng cơm nóng hay nguội thì có nghĩa gì trong lúc cơn đói đang hoành hành. Mặt thằng Ti nhăn nhó, mồm lúng búng hết như những lúc nó làm nũng bu. Tôi thì chắc mẩm lần này về bị bố đánh róc xác. Thằng Ti vốn là con một nên nó được cưng chiều. Nó có đi sang đồng làng bên, chứ đi xa nữa thì cũng không ai dám động vào lông chân nó. Thảo nào, nó cứ thích gì là làm. Tôi ước gì cũng được phong độ như nó.

Còn một điều ước nữa, thật đơn giản: *“Con lạy bố. Con biết lỗi rồi. Bố đừng giận mà đánh đòn con. Con sợ những con lươn ở mông lắm. Bố đánh roi, mông con sẽ rất đau. Con vẫn còn bé lắm.”*

Tôi nhìn thằng Ti, giận nó, lại sợ bố đánh. Cơn đói không còn chỗ mà cào búng. Tôi đòi thằng Ti cho vịt về: *“Cho vịt về đi. Tao sợ bố đánh. Bố mẹ tao chắc đã tìm tao hết hơi rồi.”*

Nó quát ầm lên: *“Tao đang đói điên lên. Đừng nói gì đến việc về với tao.”*

Tôi lý sự: *“Vậy không về thì ở đây làm sao có gì ăn. Tao đói lắm rồi. Về đi. Chắc bố mẹ tao và bu mày đã cầm cơm ra gốc đa rồi. Mọi người đang đi tìm tao với mày đấy.”*

Thằng Ti gân cổ cãi: *“Mày điên à. Giờ này còn ai ở đó nữa mà về gốc đa. Từ đây về tới gốc đa phải mất cả tiếng. Mày thích thì mày về trước. Tao không có gì ăn, tao không về.”*

Nghe nó nói vậy, tôi bủn rủn chân tay. Phần rùn vì đói, phần vì nó dọa mất cả tiếng. Theo cách tính của bố có nghĩa là mặt trời phải đi được hơn một gang tay nữa. Hơn một gang thì lâu lắm. Nó lại còn nói mày thích thì về. Nó không còn cần tôi nữa. Nó biết thừa tôi không thể bơi qua đầm mà nói vậy. Nó thật độc ác. Không còn cách nào, tôi quay sang hỏi nó:

“Thế bao giờ mày mới về?”

Nó nhìn tôi soi mói, không dấu nổi cái vẻ ma lạnh đang ẩn sau đôi mắt ti hí một mí của nó, rồi nói như mặc cả:

“Có cái gì cho tao ăn vào bụng thì về. Không có thì ở đây đến đêm. Nếu không được thì ở đến mai... đến khi nào có ăn thì về. Tao đói, tao không về.”

“Thế lấy gì ra ăn lúc này?”

Thú thực tôi không thể nghĩ ra cái gì ăn được nên đành hỏi vậy. Thằng Ti hất hàm về phía đàn vịt, nói chắc như đinh đóng cột:

“Có đấy. Mày nhìn con vịt què nhà mày kia. Để cho xấu đàn nhà mày ra. Giết đi thì mày khỏi phải khổ nuôi nó.”

Tôi giãy nảy, gào lên:

“Không. Không thể được. Tao nuôi nó lâu rồi. Tao vẫn cho nó ăn cào cào. Giờ nó rất quen và quý tao. Tao cũng quý nó. Nó là bạn tao. Tao không thể giết nó. Sao mày không giết vịt nhà mày mà ăn?”

Thằng Ti lên mặt dạy đời:

“Mày ngu thế. Tao có mười con. Giết một con còn chín. Chín con thì nói với bu tao làm sao được. Vịt nhà mày nhiều. Mất con què thì có gì mà tiếc. Mày nghe tao, giết con què ấy rồi về không thì chết đói ở đây. Mày biết đây là đồng của làng khác. Ở đây thì không ai giúp đâu. Không khéo nói, họ còn đánh cho.”

Tôi chẳng còn cách nào lựa chọn. Cái thằng cũng bằng tuổi tôi mà khôn hết phần người. Nó muốn làm gì là làm bằng được. Chả trách trong làng ai cũng bảo nó là đi ăn hiếp những đứa trẻ khác.

Nhưng mà nó giết vịt và nấu thịt vịt bằng cách nào nhỉ? Chắc nó chỉ nói chơi. Có cho nó giết con què thì nó cũng chẳng biết làm thế nào mà ăn được. Cái thằng ở nhà bu nó chiều nó vậy. Đến nồi cơm nó cũng không phải nấu thì làm ăn gì với con vịt què giữa đồng này. Nghĩ vậy, tôi

đánh liều với nó:

“Tao đồng ý. Đồng ý cho mày giết con què. Mày làm gì để có thịt vịt ăn là được.”

Thằng Ti sáng mắt lên, nhồm phất dậy. ánh mắt của một đứa khôn ra mặt, chẳng giống của đứa trẻ đang bị dối chút nào. Nó lao vào sát tôi nói như để khẳng định:

“Mày nói nhé. Mày nói thật nhé.”

Tôi vẫn tin là nó chỉ nói mồm chứ không thể làm ăn gì được nên khẳng khẳng:

“Tao nói thật. Chả nhẽ lại nói dối mày à. Mày thích thì mày đi mà giết.”

Tưởng nó đùa, ai dè nó làm thật. Nó lao vào vồ lấy con què tội nghiệp. Đàn vịt vẫn ngủ say không hề hay biết. Con què còn đang ngon giấc, phút chốc đã nằm gọn trong bàn tay thằng Ti. Con vật bé bỏng, tội nghiệp ngược mắt nhìn tôi cầu cứu. Đôi mắt ngây thơ bất lực của nó gọi lại trong tôi những phút thăng trầm mà đời nó đã trải qua. Con què bị khoèo từ khi nứt vỏ trứng. Chẳng hiểu sao một chân nó bé tí, co kéo đến sát bụng, không cử động được. Chân kia của nó bình thường nhưng cũng chỉ đủ để nó thất thểu theo chúng bạn. Thất thểu nhiều, cổ nó vạy hẳn sang bên, người nó dẹt hẳn xuống như tấm bánh dày, chẳng giống một con vịt bình thường. Nhìn nó vậy, ai chả thương. Tôi thương nó nhất. Nó què không bắt được mồi, nhưng chẳng bao giờ tôi để nó bị thiệt thòi. Bắt được con cào nào, tôi cũng nghĩ đến nó đầu tiên. Bạn nó bắt được con cá, tôi cũng dứt vào mồi nó một con. Khi nó đi mệt, tôi bế nó vào lòng, vuốt ve nó, giơ ngón tay bé xíu cho nó rửa. Nhiều lần nó bẹt cả vào áo tôi, thối um. Mẹ vừa giặt quần áo cho tôi vừa chửi: *“Chăn vịt gì mà để cứt vịt bết hết cả vào quần áo thế này cơ chứ”*. Chẳng biết tự hồi nào, tôi và con què đã giành cho nhau những tình cảm triu mến, quyến luyến chẳng thể rời.

Hình như con què khóc---cái khóc yếu ớt không thành tiếng nhưng đủ làm mắt nó ngấn lệ. Những giọt nước mắt chát chúa ngấm cầu cứu tôi. Lòng tôi như xát muối, chân tay lúnh quính, đầu óc mông lung. Nhưng tôi hết cách. Thằng Ti ôm con què hùng hục chạy dọc bờ đầm. Chả hiểu nó đem con què đi đâu. Vừa chạy, nó vừa ngó nghiêng tìm kiếm cái gì đó vô hình như một thằng điên. Rồi nó reo lên: *“Đây rồi. Cái mảnh sành cong. Mảnh sành làm nên điều kỳ diệu”*.

Rõ dở hơi. Kỳ diệu cái quái quỷ gì cái mảnh sành cong giống mấy mảnh vỡ từ cái chậu nước

giải khai mù ấy. Thằng Ti giơ lên một miếng sành nâu bóng, có cạnh sắc. Tôi thất sắc chột nhên ra dã tâm của nó. Nó sẽ dùng mảnh sành đó để giết con què. Nước mắt tôi ứa ra đường đột. Đầu óc tôi văng vẳng những tiếng than:

“Què ơi. Tao hại mày rồi. Chỉ chốc nữa, mày sẽ vĩnh viễn lìa khỏi cõi đời. Tao đã hại mày thật rồi què ơi. Nhưng tao hết cách. Thằng Ti nham hiểm lắm. Nếu rủi mày có ra đi, thì đừng trách tao què nhé. Cầu trời cho linh hồn mày được siêu thoát.”

Chưa bao giờ tôi thấy thằng Ti nham hiểm hơn lúc này. Cái gì nó cũng có thể làm. Nó cười khằng khặc, lộ hết ác tâm. Con què ngắc ngoải trong đôi bàn tay thô bạo của nó. Cay đắng, xót xa, nhưng bất lực, tôi không đủ can đảm mà nhìn, đành quay đi chỗ khác, nín thở lắng nghe những âm thanh thật nhỏ, thật yếu ớt... và rùng rợn. Toàn thân tôi rùng rờ sau mấy tiếng khếch khếch và những tiếng đập chân vội vã nhưng vô lực của con què. Quay lại đã thấy con vật tội nghiệp nằm vật ra đó, đầu cổ bê bết máu. Chân nó cựa quậy một hồi rồi đờ ra, tắt lịm. Tai tôi hoá ù, bắt mọi âm thanh. Tôi muốn chạy lại ôm con què lần cuối trước khi thằng Ti tiếp tục hành hình. Nhưng đôi chân không nghe, khuyu xuống. Nước mắt tôi lại ứa ra vô thức, nhiều lắm, ướt sũng khuôn mặt thơ đại.

Tôi đã khóc và còn đang khóc. Đôi chân vẫn không chịu đứng dậy. Tôi lấy hết can đảm, mở to mắt nhìn mặt thằng Ti định bụng nguyên rửa nó cho hả dạ. Nhưng tôi chẳng biết rửa nó thế nào bởi từ khi có ý thức về sự sống, tôi chẳng bao giờ cãi nhau với ai. Đành ngậm bồ hòn, nức nở theo những động tác thô bạo và những tiếng cười man rợ của thằng Ti. Hì hục một hồi, nó lôi ra bộ lòng, khoắng khoắng mấy cái rồi vứt tung xuống đầm. Lũ cá nhao lên rĩa. Bộ lòng chạy lằng xằng trên mặt nước. Một lúc sau, cá kéo bộ lòng ra tít xa. Váng mỡ nổi lai láng.

Tôi đâm ghét thằng Ti. Cái ghét làm tôi hết ngưỡng mộ nó. Đối với tôi lúc này, nó bơi giỏi thế chứ giỏi nữa cũng chẳng nghĩa lý gì. Nó có nói hay thế chứ hay nữa, tôi thề cũng chẳng bao giờ nghe lời nó nữa.

Phớt lờ sự có mặt của tôi, thằng Ti vẫn loay hoay, rồi lại nhìn đông ngó tây. Chắc nó lại muốn kiếm thứ gì đó nữa. Nó nhìn xa lắm. ánh mắt nó đáp tận đến một dải khói trắng mờ mờ phía cuối nương. Chỗ đó người ta đang hun chuột. Nó đã biết được chỗ có lửa, và cứ vậy ba chân bốn cẳng chạy lại phía ấy. Loáng sau, đã thấy nó đem về đồng tàn tro nóng bỏng đựng trong đáy một cái chậu tôn dùm dó. Sự quý quyết của nó lúc nào cũng cho nó một giải pháp. Không hỏi tôi một câu, cũng chẳng nói với tôi một lời, nó nhảy ùm xuống đầm, giậm chân vài cái rồi cú xuống móc lên một đồng đất sét pha bùn. Miệng nó hồ hởi:

“Hôm nay tao cho mày biết thế nào là vịt nung đất. Thỉnh thoảng bu tao có nướng gà cho bố tao kiểu này. Hôm nay không có gà thì làm vịt.”

Dứt lời, nó lấy đất bọc kín con vịt còn nguyên lông lá. Phao câu - cái thứ hôi nhất của con vịt, nó cũng chẳng lấy ra. Rõ là đồ học mót không hết chữ. Bọc vậy mà nướng tí nữa hôi òm thì có mà ăn.

Nó sai tôi đi lấy những mô rạ khô. Nhưng tôi một mực không đi:

Mặc kệ mày. Mày đòi làm thì mày làm hết. Tao không làm gì. Mày đói mày ăn chứ tao nhất định không ăn.

Vậy thì mặc mày. Tao làm tao ăn.

Nó chạy ào xuống ruộng, vơ những khóm rạ trên thì khô do nắng sấy, dưới thì ướt do ruộng chưa hết nước. Nó chất rạ quanh hòn đất bọc vịt rồi thổi lửa. Lửa cháy, phả khói khét lẹt. Nó vừa hun, vừa nằm bò ra thổi, vừa lấy cán cò lật hòn đất cho lửa bắt đều. Đoạn nó ngừng lại, đứng lên vươn vai nói về hả hê:

“Không thổi nữa. Lửa đã bén khắp hòn đất. Thịt vịt bên trong đã chín rồi. Đợi tí nữa cho như xương tao mới đem ra ăn cho mày thèm.”

Tôi phớt lờ trong xót xa:

“Tao cóc cần. Giờ thì mày đem ra mà ăn. Có đói chết tao cũng không thèm.”

Một tiếng nổ đup phía đông lửa làm cả hai giật mình. Hòn đất nứt tung như một quả mít chín cây bị bửa ra làm hai nửa. Lông vịt dính đầy miếng đất. Đầu con què bị lột da trơ sọ. Những tia máu đen sì như nhựa đường còn sót lại cũng chảy ra, bốc khói nghi ngút. Không còn hình hài con què nữa. Nó đã bị biến dạng dưới bàn tay thô bạo của thằng Ti. Thịt vịt đen đen, thơm phức bốc ra. Nếu không phải con què là bạn thân của tôi thì ôi thôi còn gì ngon hơn thế. Một món đặc biệt thơm chứ không còn là món thịt vịt bình thường nữa. Mùi hôi tanh của cái phao câu cũng không có phước mà nhen lên được. Cổ hất cũng chẳng thấy mùi hôi của vịt.

Thằng Ti reo lên:

“Xong rồi. Vậy là được ăn rồi. Giờ cho mày ngồi mà nhìn tao ăn nhé.”

Nó vô tư lự, đưa bàn tay nhem nhuốc bốc từng miếng thịt bỏ vào mồm, nhai nhồm nhoàm. Nó là thằng háu ăn. Đã ăn thì không nhìn ai sất. Hôm nay nó lại bị đói. Nhìn những miếng thịt vụn ngon ngon trong mồm nó, người lớn chắc khen là nó ăn ngon miệng, nhưng tôi thì chỉ thấy nó ăn tục.

Thằng Ti phụng má tròn mắt ăn được ba bốn miếng thì ngừng lại. Vừa nuốt cổ, nó vừa ập úng trong miệng: *“Thôi, ăn đi. Tao cho mày mấy miếng. Công mày chăn nó không phải tội.”*

Tôi ớn cả người, lại lấy cớ này mà trách nó:

“Thèm vào. Mày là đồ ác. Về tao mách bu mày.”

Thằng Ti phớt lờ, lại ngẫu nhiên cho đến khi xung quanh đồng đất nung chỉ còn trơ lại những chiếc lông và đồng xương méo mó.

...

Mặt trời đã đỏ quạch, vẽ ra phía chân trời đằng Tây những rẻ quạt khổng lồ màu mỡ gà. Những chú vịt đầy giắc đứng dậy vươn vai, vỗ những đôi cánh vẫn còn nặng thịt rồi thi nhau đánh phẹt xuống thăm cỏ những đồng nước sền sền trắng toát. Nếu không phải là con què gặp nạn thì hôm nay quá vui vì lũ vịt đã bắt được rất nhiều mồi. Theo lẽ thường, thể nào về bố cũng khen thằng cu hôm nay thật giỏi.

Thằng Ti no bụng, buồn ngủ díp mắt nhưng cũng đành theo tôi lùa vịt về phía gốc đa. Đến bờ đầm đối diện với gốc đa thì mặt trời đã sắp kéo màn đi ngủ, chỉ chừa lại một nửa đỏ lòm. Chưa kịp nhìn đông ngó tây, tôi đã thấy mẹ hô hoán ầm ĩ phía bờ bên kia:

“Con tôi đây rồi. Sao con lại dại thế hả con? Bố mẹ đã dặn không được đi đâu xa khi không có bố mẹ...”

Vừa nói, mẹ vừa băng mình xuống bờ đầm rồi lội ào ra giữa dòng. Mẹ nào biết bơi. Tôi gào khan cổ: *“Mẹ quay vào bờ ngay. Đầm sâu lắm. Chết đuối mất. Mẹ đừng lội nữa.”* Mẹ vẫn lội phẳng phàng.

Điều tôi sợ thật vô lý vì đầm có sâu lụt đầu tôi và thằng Ti thì cũng chỉ đến cầm mẹ. Mẹ đã lội sang bờ bên này, quần áo ướt sũng, chạy một mạch từ dưới đầm lên. Mặt mẹ tái xanh. Chưa hoàn hồn, mẹ trách tôi và thằng Ti:

“Các con làm khổ bố mẹ. Các con có biết đi xa một mình như vậy là nguy hiểm không? Có biết bao nhiêu người bị chết đuối ở đầm này không mà dại dột vậy? Lần sau không thể vậy được. Hôm nay về thì chắc róc xác với bố rồi. Mẹ không bênh được đâu.”

Thằng Ti cúi đầu thình lảng, đưa tay lên mồm cắn móng tay. Mẹ lần lượt bế tôi và nó qua đầm, sau đó mới quay sang lửa đàn vịt. Sức nặng của hai đứa làm cơ thể mẹ lún sâu xuống bùn. Bọt sủi ùng ục theo bước chân mẹ. Nước ngập đến tận mũi làm mẹ suýt sặc. Nhưng rồi mẹ vẫn qua được. Mẹ thật dũng cảm. Mẹ không biết bơi. Chắc cả đời mẹ cũng chưa từng lội qua đầm bao giờ. Có chăng mẹ phải đi vòng đến đến bờ đập ngang đầm mới sang được bờ bên kia. Hôm nay mẹ đã làm một điều khác biệt. Tôi hiểu đó là vì tình thương mẹ giành cho hai đứa. May mà mẹ không sao. Nhưng tôi thấy thương mẹ, thấy mình đã làm điều gì thật không phải để mẹ phải lo.

Chắc giờ này bố vẫn đang tìm kiếm tôi trong vô vọng, ở đâu đó. Không khéo trong đầu bố lúc này toàn là những câu chuyện kinh dị về cảnh một đứa bé bị chết đuối hoặc bị ma dìm. Như linh tính mách bảo, bố vừa đi vừa chạy về phía gốc đa. Chưa kịp nhìn thấy gì, bố đã cất tiếng hỏi những người đi làm về:

“Thằng Tung nhà tôi có đó không bà con ơi? Con nó có đó không mẹ nó ơi.”

Không một câu trả lời.

Mẹ bật khóc. Chắc mẹ vui vì tìm thấy tôi. Mẹ lại khóc nữa. Chắc mẹ lo bố đánh tôi. Tôi biết vậy vì đó là bản tính của mẹ. Mẹ vẫn lường trước được những trận đòn bố giành cho tôi. Tôi cũng hiểu rằng tội của tôi thật đáng bị đánh. Bố gọi vậy, mãi mẹ mới lên tiếng:

“Con đây rồi anh ơi. Con không sao. Đàn vịt cũng không sao.”

Bố chạy nhanh hơn nhưng không nói gì. Tới nơi, bố giận tím mặt, giật phắt chiếc cò lá chuối từ tay tôi mà quát:

“Sao con lại làm khổ bố mẹ vậy?”

Tay bố nổi lên những thớ cơ như đang dồn hết cơn giận vào đó, như đang muốn xách tôi lên rồi ném ra thật xa như ném một con chảo chàng cho bố tức. Tôi biết, khi bố giận, bố thường đánh tôi. Bố đánh đau lắm. Bố tát hoặc dùng roi đánh vào mông tôi cho nó hằn lên những con lươn, cảm giác nhũn ra như đậu phụ. Thấy bố nổi giận, mẹ lao vào, nước mắt vẫn giàn dụa:

“Cả ngày trời con tôi bị nắng gió dày đoạ, giờ mà bị đòn nữa thì còn gì là con. Anh tha cho nó đi.”

Nước mắt cùng lời van xin của mẹ làm bố dừng lại. Cơ bắp bố thôi không vằn lên. Bố buông tôi ra. Tôi vẫn chưa hoàn hồn. Thăng Ti sợ khiếp vía, lủi ra một chỗ xa, vờ vơ mấy cái rạ để cố lấp liếm đi nỗi sợ bị bắt vạ.

Mẹ gọi với thăng Ti:

“Về đi cháu. Bố mẹ mày chắc cũng đang mong lắm. Lần sau đừng dại thế nữa nhé.”

Thăng Ti không nói gì, cứ lủi thủi vừa đi vừa rê chân xuống cỏ như thể biết lỗi. Thật chẳng giống với lúc nó hoa chân múa tay nói về cánh đồng màu mỡ hồi trưa.

Mặt trời đã lặn hẳn sau rặng tre. Những ráng mờ gà sót lại phía cuối trời chỉ đủ cho chúng tôi nhận ra trước mắt là những bóng đen đang chạy lon ton về phía làng. Đó là bóng của những chú vịt, nhưng thiếu dáng thất thểu của con què. Nó vẫn thường đi cuối đàn vì luôn bị đuổi sức. Nó vẫn thường được tôi ẵm sau những ngày kiếm mồi dài nhặng. Hôm nay không vậy. Tôi rợn tóc gáy khi thấy sự trống vắng quá hiển nhiên ấy. Rất có thể bố sẽ nhận ra và lại nổi giận...

Không ngoài dự đoán, bố quay sang hỏi tôi: *“Con què đâu?”*

“Nó mất rồi.” Tôi ấp úng.

“Sao lại để mất?”

Tôi sợ hết vía, lúng búng lắp liếm:

“Thằng Ti nó biết. Bố hỏi thằng Ti.”

Bố quay sang thằng Ti:

“Con què nhà chú làm sao vậy?”

“Nó chết rồi. Hồi trưa nó bị cảm chết rồi. Chúng cháu giết thịt rồi.”

Đúng là dân chăn vịt mà không biết gì. Vịt cảm mà chết thì mới thật lạ. Nó toàn khôn ngoan ở đâu ấy. Lúc này thì mới thật là thằng dở hơi. Đến tôi mà còn nhận ra sự dở hơi của nó huống chi là bố.

Bố biết thằng Ti đang nói dối, nên gặng hỏi:

“Cháu kể thật chú nghe. Chú không trách. Nhưng nói dối thì chú nhất định sẽ không tha.”

Thằng Ti lặng im như trời trồng. Nó không bước chân đi tiếp. Tôi đành khai thật với bố mọi tình tiết đã xảy ra.

Bố nói với thằng Ti:

“Cháu có biết là cháu làm vậy là hỏng em không? Thằng Tung nhà chú không có tính láu cá như cháu. Cháu làm như vậy là sai rồi. Nói dối càng sai nữa. Còn nhỏ phải biết nghe lời bố mẹ thì lớn lên mới thành người tốt được.”

Thằng Ti cúi đầu im lặng, nhưng chân lại nhúc nhích theo đàn vịt. Đối với một thằng suốt ngày cẳng cổ cãi bố mẹ nhem nhẻm như nó thì đây quả là chuyện lạ. Khéo đêm nay trời lại làm giông (ở quê tôi, cứ ai làm gì đó khác với bản tính của mình thì người ta vẫn nói là khéo trời có giông hoặc mưa). Mẹ kéo tay hai đứa giục đi nhanh. Bố cứ lầm lì, thúc cán cò vào đít các con vịt đẩy chúng đi thật nhanh.

Tôi chắc mẩm bố tha không đánh. Ai dè, ăn tối xong, bố lấy từ rãnh bếp một cây mây nâu đen, nhẵn bóng. Không ổn rồi. Những lời van xin của mẹ chỉ có tác dụng kìm cơn giận của bố lúc nãy chứ không thể làm bố từ bỏ ý định dạy cho tôi một bài học nghiêm túc bằng roi vọt. Cây roi mây được chính tay bố vót từ gần một năm nay, chỉ để dạy tôi theo cách như vậy. Hể bố đã xuống lục rãnh bếp, thì tôi chỉ còn cách là nằm chống hông xuống nền chờ bố ra tay.

- Tung đâu?

- Dạ.

- Nằm sắp ra đây.

- Vâng ạ.

Theo thông lệ, tôi nằm xuống, mông dít chống thật cao, má đặt xuống đất nghiêng sang bên, mắt nhắm lại, mặt nhăn hết cỡ. Đó là tư thế chịu đòn truyền thống của tôi. Cách này đã được bố mẹ thống nhất với nhau và dạy cho tôi để nhận đòn. Lâu dần thành ra quen.

Bố đánh bảy roi. Không! Phải hơn thế. Tôi không thể nhớ. Chỉ nhớ là đau lắm. Mỗi lần bố đánh một roi là một lần tôi nảy lên như con cá phải bồng trên chảo. Đánh xong một hồi, bố cho tôi nọ mười roi đến lần sau. Khi bố đánh xong, mẹ đem tôi ra giếng tắm. Mông dít tôi rớm máu, hằn những vết lươn, chạy đạn xen chồng chéo. Mẹ nói nửa thương nửa trách:

“Sướng chưa con? Lần sau đừng nghe lời bạn xấu nhé. Mẹ có can, bố cũng không tha. Nhớ phải nghe lời bố mẹ.”

Tôi oà khóc to hơn, nước nở nghẹn lòng mẹ. Mẹ không nén nổi xót xa:

“Khóc nốt tí dở đi con. Khóc rồi nín đi không bố mày lại điên tiết lên cho trận nữa thì khổ.”

Sau sự kiện ấy, tôi với thằng Ti chẳng nói với nhau câu gì. Hễ gặp nhau là lại tránh mặt. Hai tuần sau thì bố làm nhà, gửi đàn vịt sang nhà thằng Ti. Tôi cũng phải sang ngủ nhà nó cho tiện trông coi. Chẳng có cách nào tránh mặt nó cả.

Tiếng đêm

Trời đổ đêm, không trăng, cũng chẳng sao, đen kịt như phủ mực. Tôi lần theo bờ tre bên đường. Những chiếc lá loa xoà sắc nhọn cứa vào da xoèn xoẹt như muốn cảnh báo về một đêm dài náo nê. Mấy nhà hàng xóm vẫn còn lên đèn đỏ hoe, phập phùng theo những làn gió cuối hạ. Thỉnh thoảng có tiếng rít thuốc Lào lóc xọc tẻ nhạt vang lên từ những ngôi nhà mái tranh. Lại là mấy ông hàng xóm rít cổ trước khi tắt đèn đi ngủ. Lũ ếch mèn gọi nhau inh ỏi. Bọn ve sầu vườn nhận thi nhau ca hát. Lũ ếch dừng mở khoe giọng ngoài vườn bèo tây trên con sông sau nhà thằng Ti. Tất cả những âm thanh ấy là sản vật của thiên nhiên, làm nền cho một đôi tình nhân đang thủ thỉ trên chiếc cổng làng, giáp ranh với con đường gạch dẫn vào nhà nó. Thường thì tôi rất tò mò và không bao giờ bỏ lỡ cơ hội xem đôi tình nhân ấy nói gì với nhau. Nhưng đêm nay, trời đen đặc, lại có những con đom đóm lập loè thoắt ẩn thoắt hiện. Cảm giác sợ tối trong tôi

còn lớn hơn cả sự tò mò.

Những đám sáng đỏ ửng màu vỏ quýt in hình hai cánh cửa đại xuống chiếc sân gạch buộc tôi dừng bước trước cái cổng rào mà ban ngày nhìn vào sẽ thấy nham nhở những cành tre khô khốc phủ gai sắc như đinh. Cái cổng nhà nó không hiểu khách. Chẳng đại gì mà đưng tay vào cho tổ gai đâm, tôi gọi toáng lên:

“Cô Tẹo ơi. Cô ra mở cửa cho cháu vào với.”

Nghe thấy tiếng tôi, cô giục thằng Ti ra mở. Nó cẳng cổ cãi lại nhem nhem:

“Con không ra. Bu cho nó sang đây thì bu ra mà mở.”

Tôi thì hiểu rõ vì đâu mà nó cãi bu như vậy. Cô Tẹo đành đích thân mang theo chiếc đèn bão ra mở cửa dẫn tôi vào nhà.

Chiếc đèn được cô Tẹo vừa đặt giữa bàn nước toả sáng khắp gian nhà rộng rãi, tường vôi trắng toát. Hai cửa sổ mở toang ra phía đường cái sau nhà. Gian nhà không có gì đặc biệt ngoài bộ bàn ghế làm bằng gỗ xà cừ lâu ngày không được đánh vecni nên xám xịt, và chiếc giường một cửa thằng Ti nằm ở gian thò ra phía sân. Tôi đứng giữa nhà, chăm chăm nhìn cô Tẹo. Cô hất hàm lại phía chiếc giường và nói: *“Lại đó mà ngủ với anh mày.”* (Theo nguyên tắc tôi phải gọi thằng Ti là anh vì cô Tẹo là chị họ bố tôi.)

Thằng Ti đang ngồi trên giường ôm gối tư lự. Khi thấy tôi chậm rãi bước lại, nó đứng dậy, chạy ra sân bỏ lại chiếc giường có thành đen lầy. Sau này tôi mới biết chiếc giường đó được làm bằng gỗ lim, một loại gỗ tốt và được ưa chuộng nhất trong làng bấy giờ. Chiếc chiếu cói mới tinh màu xanh lục vẫn còn thơm phức mùi cói. Cái gối đỏ tươi có hình con công con trĩ thằng Ti quẳng lại mới thật đẹp. Tôi rón rén vuốt rất nhẹ mấy ngón tay lên mặt gối. Mịn màng và mát rượi, thích thú kỳ lạ! Chưa kịp lật mặt gối lên xem, đã nghe tiếng chân nó thình thịch. Tôi rời chiếc gối, ngồi im phắc cuối giường đợi thằng Ti lên. Nó lao vào vồ lấy chiếc gối, dán mắt vào đó như phát giác ra điều gì khác lạ. Tôi thót tim, sợ nó mắng. May quá, nó ôm chặt gối, quay mặt vào tường không để ý gì đến tôi nữa. Đột nhiên, nó vùng dậy, chạy ra phía chiếc bàn, giật mạnh cái lẫy đèn một cách thuần thục và thối phụp làm ngọn đèn vụt tắt, trả lại màn đêm cho căn phòng vốn rất đơn điệu. Đó hẳn là nhiệm vụ cô Tẹo giao cho nó làm trước khi đi ngủ. Xong việc, nó chạy lại phía giường, cởi trần tròng trực chỉ mặc cái quần xà lỏn (ở quê gọi là quần đùi), ôm gối, và lại úp mặt vào tường mặc tôi ngồi đó ủ dột.

Chiếc đèn kỳ đỏ lờm le lói từ nãy đến giờ trong buồng thày bu nó cũng vụt tắt. Loáng cái căn buồng tối đen như mực đã vang lên những tiếng khò khò như ai kéo gỗ. Ngôi nhà thêm phần tĩnh mịch. Thỉnh thoảng âm thanh ấy bị gián đoạn bởi những tiếng ọc ọc, rồi khắc khắc phát ra từ ngay chính căn buồng. Theo đó là những tiếng trở mình ken két trên cái giường đôi làm bằng tre đực mà hôm nọ sang nhà nó vay gạo tôi được mực kích. Những âm thanh khô khốc chát chúa ấy làm cô Tọo thức giấc buồng giọng ngái ngủ:

“Góm nhà cái nhà ông này. Người đâu mà ngáy kinh thế cơ chứ. Làm người ta giật cả mình.”

Rồi thích một cái như mẩy ông phu hồ dùng đầm nện xuống nền đất ẩm. Chắc cô Tọo bực tức vì bị đánh thức nên mới dấm vào lưng bố nó.

Lẳng đi độ vài phút, lại có tiếng loảng xoảng như thể xoong nồi bị rơi từ trên cao xuống nền lát chát[5]. Đứng rồi. Tôi nhớ ngay đến con mèo mướp nhà thằng Ti. Chắc nó mải bắt chuột nên đánh rớt xoong. Bị quấy nhiễu, cô Tọo chửi um lên:

“Bố cái con mèo này. Mai tao thiến mẹ nó cho hết bắt chuột.”

Chửi xong, cô ấn tay xuống lạch giường nghe ken két, chồm dậy bật chiếc đèn kỳ lên soi. Sợ cô ra nhà ngoài nhìn thấy, tôi nhanh nhẩu đặt lưng xuống cạnh thằng Ti. Nó vẫn quay mặt vào tường như đã ngủ say. Tôi không dám động vào người nó vì sợ nó dậy lại gây chuyện. Trong buồng, cô Tọo đang soi nền nhà để nhặt mấy cái xoong vừa bị rơi xuống. Lại nghe tiếng cô chửi thề:

“Tiên sư nhà con mèo này. Thế là méo cái xoong nhôm bà vừa mua hôm qua rồi. Mai thì bà hoạn. Bà mà bắt được thì bà cột tiên sư mày vào chân giường để mai bà thiến.”

Vừa chửi, cô vừa cầm cái gì đó, mà hình như là chiếc chổi cán dài vẫn dùng để quét lá chè, vung lên khua vù vù trong buồng đuổi đánh con mèo: “ự... ự... ự” rồi cách một cái khô khốc vào chân giường cứ như cô đang cố hết sức nhưng lại vụt hụt. Con mèo sợ hãi vụt chạy ra ngoài kéo theo tiếng gió vùn vút và tiếng cái mảnh mảnh đánh phành phành ngoài cửa lớn.

Ánh đèn kỳ le lói sáng dần ra phía cửa đại rồi khuất hẳn khi cô Tẹo vén bức màn mỏng đi ra sân. Tiếng dép lê lép xẹp hướng về phía vườn chanh. Mồn một trong đêm xoẹt một cái rất nhẹ giống thứ âm thanh tôi vẫn thường nghe khi mấy chị đi cấy cửi xà cạp lúc rửa chân cầu ao. Thêm một chuỗi âm thanh xè xè nhưng vang vọng và kết thúc bằng những tiếng nhỏ giọt bong bong. Thế mà lúc đầu tôi cứ tưởng cô vác đèn đi tìm con mèo vừa tẩu thoát. Cô Tẹo trở vào trong buồng, thổi phù phù mấy cái vào ngọn đèn đang le lói, trả lại màu mực cho đêm. Ken két tiếng cô bước lên giường hoà trong giai điệu kéo gổ của thầy nó. Tập hợp âm thanh trong căn buồng đều dần, đều dần, rồi tự lúc nào vượt khỏi sự chú ý của tôi.

Thằng Ti vẫn nằm co quắp quay mặt vào tường, chống cái mông cong tít vào tôi. Chân nó xoay ra choán quá nửa chiều ngang chiếc giường. Khéo lắm tôi mới giữ được chân trên giường. Thằng Ti không ngáy nhưng nhịp thở của nó không thật đều như khi người ta rơi vào trạng thái ngủ say. Nó cử động. Hình như nó co tay lên ôm đầu. Không dám nhìn về phía nó, tôi chỉ nghe theo tiếng cử động mà đoán mò vậy. Nhịp thở của nó như có tiếng rít rít, xì xì. Hay nó ngủ say để tay che mất hai lỗ mũi. Rồi cả người nó sục xoay như bị rôm đốt. Tiếng rít và tiếng xì càng lúc càng to và gấp gáp. Nó lụng bụng gì đó nhưng tôi không hiểu. Nó lại mơ ngủ nên nói linh tinh. Dăm bảy phút sau, nó bật dậy thở hổn hển ở phía cuối giường, hét vào mặt tôi:

“Thằng này hôi như vịt. Bố đếch ngủ được. Cút mẹ mày xuống dưới đất để cho tao ngủ. Bẩn như ma. Hôi như cú.”

Hoá ra nó không chịu được cái mùi vịt trên người tôi. Bất quá, tôi nhảy phắt xuống, nằm dài ra đất, nhắm mắt vờ ngủ. Cô Tẹo bật dậy la ó om xòm: *“Chúng mày làm gì mà hét toáng lên thế?”*

Thằng Ti giận dỗi đáp lại: *“Tại bu cho nó sang đây ngủ. Nó hôi lắm. Nó ngủ trên giường, con không ngủ được. Con đuổi nó xuống đất rồi.”*

Tôi nhắm nghiền mắt để khỏi phải chạm trán hai người. Bu nó mới trách: *“Cậu ấy làm nhà nên mới cho nó sang đây ngủ. Mày làm vậy phải tội chết.”*

Thằng Ti vẫn không chịu: *“Nếu bu muốn nó ngủ trên giường thì con ra ngoài sân con ngủ. Bu thử ngủi nó mà xem. Nó hôi như con cú.”*

Cô Tẹo thuyết phục: *“Thôi con cho em nó ngủ với. Mấy tối rồi nó sẽ về nhà nó. Hôi tí cũng cố mà chịu.”*

Tôi thấy cảm động đến rơi nước mắt khi nghe thấy cô Tẹo nói vậy. Cô thật tốt bụng với tôi chứ không quá đáng như nó. Nghe cô Tẹo nói vậy, thằng Ti meo mếu, giọng xụt xịt: *"Kệ bu đấy. Bu muốn làm gì thì làm. Con không ngủ trong nhà nữa."*

Cô Tẹo cũng đành chịu, đi lại lay vào vai tôi an ủi: *"Thôi cháu đừng chấp với anh ấy nữa. Để cô lấy cái chiếu ăn cơm giải ra đây cho cháu nằm. Cố gắng nhé. Không thêm ngủ với anh mày nữa."*

Tôi nhẹ cả lòng vì những lời lẽ nhẹ nhàng và cử chỉ ân cần của cô. Cô đối với tôi thật tình cảm, chẳng giống như lúc cô quát con mèo tí nào. Tôi hết tủi thân. Giá như lúc đó cô không an ủi tôi mà lại mắng mỏ hoặc buông lời miệt thị, chắc tôi đã khóc tức tưởi và chạy ùa ra ngoài như con mèo mướp hồi nãy.

Dẫu sao những lời thằng Ti nói với tôi hồi nãy cứ canh cánh. Tôi kéo vạt áo lên mũi hít thử mấy cái nhưng không thấy gì khác thường. Tôi thắc mắc sao nó lại nói là mình hôi như cú. Chưa ai nói với tôi như vậy. Nhưng chắc nó có lý vì một tuần nay bố mẹ tôi bận làm nhà chưa giặt chiếc áo trên mình tôi. Vạt áo kết lại như cao vì đất cát bám vào trong lúc tôi chần vẹt. Đó là chưa kể thỉnh thoảng tôi còn bế mấy con vẹt đen vào lòng cho chúng ăn cá và cào cào. Mùi của chúng đã ám vào chiếc áo. Cái mùi tanh hôi đặc trưng ấy đã trở nên quen thuộc với tôi nhưng với thằng Ti, cái thằng suốt ngày lêu lổng với mười con vẹt, thì lại là một cực hình. Chiếc áo đã rất tồi tàn, nhăn nheo như đồng giẻ nhàu nát bị mèo, chó quần xéo. Màu xanh da trời ban đầu của nó giờ loang lổ những đám đen bẩn do bùn đất của đồng ruộng, và chất thải từ những chú vẹt tồn tích hết ngày này qua ngày khác. Có những mảnh áo bị gồ lên đen kịt do bị giày nhựa chuối, nhựa sung rồi bắt bụi mà chai thành mảng như bị chà nhựa đường.

Đang đuổi theo ý nghĩ về cái áo thì con mèo mướp nhà thằng Ti gào lên thất thanh từng hồi để gọi má nghe như tiếng đứa trẻ khóc thảm thiết. Tiếng mèo gào thét cùng những ánh sáng xanh lét của lũ đom đóm lập loè ngoài song cửa làm tôi có cảm giác như có ma đâu đó quanh đây. Thế là những câu chuyện về ma do người dân trong làng vẫn thường kể với nhau cứ tấp tểnh hiện lại làm tóc gáy tôi dựng đứng, toàn thân nổi gai ốc, mắt nhắm nghiền, không dám thở mạnh. Tôi nghĩ lại câu chuyện do ông chú mới kể cách đó hai ngày rằng có một ông quê ở Đông Hồ (cách nhà tôi chừng 5 cây số) bị chết. Người ta đã khâm liệm thi thể ông, cho vào trong ván. Mọi người đang làm lễ khấn vái, tự nhiên có một con mèo từ đâu nhảy ngang qua. Cái ván đứng dậy đi theo con mèo. Ông chú còn nói, con mèo đó bị ma làm nên dờ dỏng tắc quái. Tôi tin đó là thật. Con mèo nhà thằng Ti chắc cũng bị ma làm nên mới kêu giống đứa trẻ khóc vậy. Chưa dứt câu chuyện mèo ma thì lại đến chuyện ông Chít bị ma bù lọ trên. Chuyện kể rằng một buổi trưa, đúng giữa trưa, ông ra bờ ao đi tè. Thấy cái lộc bình rất đẹp, ông nhặt lên ngắm nghía, định đem vào làm lọ cắm hoa. Đột nhiên có con ma thò đầu tròn xoe, đỏ lôm, lè lưỡi dọa ông. Ông cho lộc bình vào chảo rang lên. Lộc bình nóng bỏng, quay như chong chóng. Con ma khiếp quá chui ra lay ông như té sao. Ông tha cho con ma, trả lộc bình về chỗ cũ. Rồi đến chuyện ông Lún đi đơm đó trong đêm trăng thấy một người mặc quần áo trắng muốt, tóc đen óng mượt ngồi dưới gốc cây đa đầu làng. Tưởng đó là người thường, ông Lún đến xoa đầu người ấy và hoảng

hồn vì cái đầu nùn như đồng đậu phụng. Ông vút cả đó, bỏ chạy thục mạng về nhà đắp chăn kín, rên hừ hừ. Mấy tuần liền sau đó ông bị ốm liệt giường vì hoảng loạn. ...

“Quác quát... quát.”

Tôi toát mồ hôi hột bởi tiếng kêu thất thanh, náo loạn ngoài vườn. Biết có chuyện chẳng lành, tôi bật dậy khỏi giường, quên hết những ý nghĩ sợ hãi, chạy ra vườn. Đêm đen đặc. Mọi thứ được dấu kín trong màn đêm. Chẳng nhìn thấy gì sất. Những tiếng vẹt thất thanh là cái đích để tôi lao tới. “Bích”. Đầu tôi va vào cột giàn mướp. Choáng váng, tôi ngã lăn ra nền gạch. Vuốt mặt thấy máu đầm đìa. Tôi đau điếng, nhưng chắc đàn vẹt còn đau hơn. Nghĩ thế, tôi vút chạy vào trong vườn. Những gai táo nhon hoắt, thâm độc, thi nhau đâm vào da thịt, nhói buốt. Đàn vẹt ào lên, xô chạy tán loạn. Quá sợ hãi, chúng không nhận ra tôi. Tôi gọi cục cục. Đàn vẹt lặng đi, ngơ ngác. Trong đêm, tiếng gọi ấy là tín hiệu duy nhất để chúng nhận ra tôi. Tôi lần mò gỡ cái quây vẹt, bước vào giữa đàn, tay vuốt ve từng con an ủi. Cả đàn xúm lại rúc mỏ vào tôi. Tôi vui vì đã đem đến cho chúng một niềm an ủi.

Bỗng tôi rụng rời chân tay. Chân đá phải một cái xác. Là xác một con vẹt. Một cái xác không đầu. Sờ tay vào cổ nó, máu mê lai láng. Cách đó vài bước chân, lại một cái xác nữa. Một cái xác không đuôi. Sờ tay vào, máu mê cũng lai láng. Thêm một cái xác nữa. Một cái xác còn nguyên vẹn. Sờ tay vào, ruột gan phòi ra búng nhùng. Lũ vẹt đã bị chuột cống tấn công. Tôi lặng đi, không cất nổi tiếng gọi cục cục. Đàn vẹt cũng lặng đi. Không chú nào lao vào rúc mỏ. Tôi ngồi bệt xuống. Xung quanh là ba cái xác vẹt. Tôi oà khóc. Nước mắt chảy vào vết thương, xót đau. Tiếng khóc nức nở trong đêm. Đàn vẹt lặng lẽ vây quanh tôi, rồi nằm ẹp, im phắc...

Đột nhiên cả đàn nhón nhác, rúc mỏ liên tục vào tay tôi. Không thể hiểu được ý đồ của chúng, tôi ngoảnh nhìn xung quanh. Màn đêm vẫn đen đặc. Mọi thứ chìm trong đêm. Lũ vẹt càng nhón nhác. Hay là lũ chuột lại đến rình mò? Phải trả thù cho vẹt. Tôi đứng dậy giậm chân thật mạnh. Không thấy một tiếng động. Lũ chuột này thật to gan. Tôi trở ra, vớ lấy cây gậy dùng để chốt quây vẹt, rồi mò mẫm xung quanh cái quây. Nếu có va phải con chuột nào thì ra sức mà phang, may ra thì trúng. Đàn vẹt xô vào nhau, cất tiếng báo động inh ỏi. Càng nghĩ là lũ chuột vẫn đang rập rình, tôi vừa mò mẫm vừa giậm chân để báo cho lũ chuột biết: “Cứ liệu thần hồn. Tao vẫn còn ở đây.” Khi đến sát cổng quây, tôi rùng mình thất kinh vì động tay vào hai bàn chân người. Tôi rút tay lại, hét lên: “*Ma. Cô Tẹo ơi. Ma trong vườn nhà cô*”. Ba chân bốn cẳng, tôi bỏ chạy vào nhà. Gai táo đâm chi chít vào da. Nỗi sợ hãi át đi cảm giác đau. Có tiếng chân người đuổi theo. Nhất định con ma đang đuổi. Tôi thót tim, thở dốc, hồn siêu phách lạc, không thể nhắc nổi chân. Con ma vồ được tôi, ôm ghì. Một tay nó bịt chặt miệng tôi.

Trong nhà, ánh đèn kỳ vẹt sáng. Tiếng cô Tẹo the thé, ngái ngủ: “*Đứa nào vừa kêu la gì đó?*” Tôi muốn gào lên gọi cô, nhưng bàn tay con ma vẫn ghì chặt mồm, không cho tôi nói. Tôi ú ớ ra sức giằng co cố thoát khỏi nó. Hình như cô Tẹo đã nghe thấy, cô không gọi, cũng chẳng quát, lặng lẽ vừa gờ cái đèn kỳ le lói, vừa rón rén từng bước đi về phía tiếng động. Cô Tẹo càng lúc càng gần. Tôi mừng quỳnh, mong cô rảo bước. Cô đã đến rất gần. Con ma kéo tôi ngồi thụp

xuống. ánh đèn len lỏi vào khu vườn. Đàn vịt lại nháo nhác. Tôi mừng quýnh vì sắp được giải thoát. Cô hỏi: *“Có ai ngoài đó không?”* Tôi đáp lại nhưng chỉ có tiếng ú ú. Cô Tẹo dừng lại nghe ngóng rồi lên tiếng: *“Đứa nào ngoài đó đấy? Sao không lên tiếng?”* Rồi cô rảo bước thẳng tới chỗ tôi. Chỉ còn cách tôi ba bước chân, cô sững người hét toáng: *“Thằng Ti. Sao mày bắt nạt em?”*

Tôi giật mình ngoảnh mặt lại nhận ra con ma chính là thằng Ti. Sao nó lại ra đây? Hay là nó vì ghét tôi mà giết chết ba con vịt trong đêm? Tôi chưa kịp nói gì, thằng Ti đã lên tiếng: *“Con thấy nó khóc trong vườn nên chạy ra xem.”*

Cô Tẹo hỏi tôi: *“Sao cháu lại khóc?”* Tôi xụt xịt kể cô nghe về ba con vịt chết. Cô soi đèn vào trong. Tôi và thằng Ti đi theo. Ba xác vịt chết nằm đó. Thằng Ti nheo mắt kinh hãi. Cô Tẹo suýt xoa thấu hiểu:

“Lại mấy con cây hương xóm nhà này rồi. Hồi trước, nó cắn chết một con vịt nhà cô. Giờ chỉ còn mười con. Sợ nó cắn tiếp, cô nhốt hết vào trong nhà bếp, khoá cửa lại. Vịt nhà mày để ngoài vườn thế này, khó tránh lắm. Mai bố mày sang, cô bàn cách nhốt để cây hương không cắn vịt.”

Tôi lại khóc, đòi cô Tẹo cho về gọi bố sang ngay. Cô không cho tôi về, dọa rằng bây giờ tôi mà về, cây hương sẽ lại đến cắn vịt. Nói xong, cô để lại chiếc đèn kỳ trong vườn, bỏ vào trong nhà.

Thằng Ti đứng đó nhìn tôi chằm chằm. Tôi bối rối quay mặt đi. Cô Tẹo giục nó vào ngủ, nó cũng không vào. Một lúc, nó sấn lại nắm tay tôi, nhưng không nói gì. Tôi cũng không nói, mặc nó nắm tay tôi vậy. Một hồi nó bảo:

“Vào ngủ tiếp đi. Tao cho mày ngủ trên giường của tao.”

Kể từ ngày thằng Ti giết con vịt què của tôi, hai đứa không hỏi chuyện. Đêm nay, nó chủ động hỏi. Tôi ngượng, chẳng biết làm sao, nhắm mắt nói đại:

“Mày vào ngủ đi. Tao ở lại với đàn vịt. Con cây hương to lắm. Tao sợ nó quay lại cắn vịt.”

Thằng Ti siết tay tôi, cất tiếng từ đáy lòng:

“Vậy thì tao sẽ ở lại với mày.”

Hoài cảm

Đàn vịt đã lớn khôn, lanh lợi hơn nhiều. Mỗi chú đều có một đặc điểm riêng. Thỉnh thoảng vào những dịp mang cơm cho tôi ăn, bố cùng tôi ngồi ngắm vịt, nhận xét về đặc điểm của từng chú và đặt tên cho những chú vịt có phong cách nổi bật nhất. Nào là át Chủ Bài vì chú to khỏe, nhanh nhẹn và xông xáo nhất đàn. Nào là chị Cà Kheo vì chị vịt này đi theo cách người ta gọi là cà nhắc. Nào là anh Thọt có một chân bị liệt ngay từ lúc mới sinh. Chú đen tuyền, bóng nhẫy được tôi đặt tên là Bắc Kinh. Chị đỏ au được gọi là Cò Lửa. Những cái tên đó dần dần trở nên quen thuộc và là đề tài thảo luận sôi nổi của bố con tôi mỗi khi gặp nhau. Ấn tượng nhất là át Chủ Bài. Nó là linh hồn của đàn. Bao giờ nó cũng đi đầu, xông xáo và táo tợn. Nó thường khám phá ra những chỗ có nhiều thóc và cá. Cũng vì thế nó thường là con đầu tiên được nếm mùi những thức ăn nó khám phá được. Nhiều lần nó tìm được ổ cá trong ruộng lúa vừa gặt. Mồm nó ngậm một con cá to (lúc thì là con giếc, khi là con rô, có khi lại là con trê) giơ lên vẫy vẫy báo hiệu cho đồng đội về một ổ cá béo bở. Khi nó vừa nuốt con cá vào đầu thì cả đàn lập tức lao tới, lung sục rào rào hòng bắt đến con cá cuối cùng.

Tôi quan sát từng chú vịt, căng thẳng chờ đợi chúng bắt mồi. Ah, Bắc Kinh đã bắt được con giếc. Cò Lửa bắt được con rô rồi. Song có lẽ niềm mong đợi lớn nhất tôi giành cho chú Thọt (vì chú yếu ớt và kém lanh lợi nhất trong đàn). Mỗi khi chú được con mồi, tôi đều vỗ rung nhẹ cò lá chuối vào đầu chú động viên. Tôi thường lấy số lượng con mồi mà chú bắt được để đánh giá lượng thức ăn trong ổ cá. Chẳng hạn như hôm nào chú Thọt bắt được từ 4-5 con mồi, thậm chí nhiều hơn nữa tức là ổ cá rất phong phú và cả đàn sẽ được bữa no say. Còn nếu chú Thọt bắt được dưới 3 con mồi tức là ổ cá không nhiều lắm. Như vậy sẽ cần cho đàn vịt đi tìm một ổ cá khác. Thông thường chỉ sau lần càn quét thứ hai, cả đàn sẽ no nê. Nhiều hôm chú Thọt chẳng bắt được con nào. Tôi thương chú nên phải đích thân đi bắt cá cho chú ăn thêm. Khi cả đàn no say, tôi mặc át Chủ Bài đi tìm chỗ cho đồng bọn tắm. Các chú tha hồ khạc nhổ ra những chất cặn bã đã trót nuốt vào bụng, tha hồ làm sạch, chải chuốt bộ lông trước khi đánh một giấc ngủ ngon lành.

Thích nhất là những giây phút được ngắm đàn vịt lăn ra ngủ sau những bữa đánh chén no nê. Chúng lăn ve ra nền đất. Con thì gật gù như chưa thật say. Con thì say quá, để cả gương mặt ngây ngô tì xuống đất. Con thì thật vô ý, dang cả hai chân ra giơ lên trời để lộ cả chỗ kín đáo nhất. Có con chẳng thích ngủ trên đất mà lại rúc đầu vào cánh, cứ thế thả mình trong nước, mặc cho gió đưa đi lênh bênh. Những chú như vậy thường ít được ngủ ngon, cứ chừng vài phút lại giật mình bừng tỉnh vì dòng nước đưa các chú quá xa bờ. Các chú không còn ngủ thấy mùi

thơm của đồng đội nên thức giấc. Khuya khoảng đôi chân một lúc, các chú áp sát bờ rồi lại gieo mình trong giấc ngủ phập phồng. Có hôm, át Chủ Bài vô tình chọn phải chỗ có nhiều kiến càng (một loại kiến đen to, hay sống trong các bụi cỏ gừng). Cả bọn bị kiến tấn công. Cứ nghĩ thấy mùi tanh, kiến ta lao vào đốt. Giấc ngủ quá say, các chú vọt không tỉnh hẳn mà chỉ giật mình, cọ gãi để xua lũ kiến đang chen chúc lao lên bầu bắm, cắn đốt vào mặt mũi.

Tình cảm của tôi giành cho đàn vịt ngày một sâu nặng. Nhưng càng sâu nặng thì tôi càng đau đớn khi đến một ngày phải chứng kiến cảnh đàn vịt tan đàn. Vào một ngày nắng đẹp, không cho tôi biết trước, bố dẫn một ông khách lạ đến thẳng đàn vịt đang say giấc ngoài đồng. Ông khách chỉ tay vào át Chủ Bài, vật nài với bố: *“anh để em con này”*. Tôi hiểu điều gì đang xảy ra. Bố đã đồng ý bán cho người ta chú vịt đầu đàn để họ làm thịt. Vậy là từ nay sẽ chẳng được ngắm nghía và vui với chú nữa. Bố ngồi xuống, thật nhẹ nhàng, đưa tay vẫy nhẹ mấy ngón và gọi *“cúc cúc.. cúc cúc”*. Không ý thức được mối nguy hiểm đang cận kề, át Chủ Bài xông xáo lao tới rúc cái mỏ nâu óng, tươi rói vào lòng bàn tay bố. Chú đang định đùa với bố giống như tôi vẫn làm với chú vậy. Nhưng lần này thì khác. Bố vuốt ve đầu chú một lúc bằng những động tác thân thương nhất mà bố có thể làm. Chắc trong lòng, bố cũng thương con át chủ bài lắm. Xong bố không thể làm khác được. Bố dùng bàn tay chai sạm ấn lên lưng chú, ghì chú xuống mặt đất. Tay kia tóm gọn đôi chân chú. Chưa ai từng làm vậy với chú cả. Chẳng ai từng tóm vào chân chú cả. Từ hồi sống với tôi, tôi luôn tạo mọi cơ hội để đôi chân chú được vẫy vùng. Nên khi bố tôi tóm vào chân chú, chú lập tức biết được đang có chuyện gì không ổn. Chú ra sức giãy đạp trong vô vọng. Hai tay của bố cứng như hai gọng kìm siết chặt lấy chân chú và trói lại bằng một đoạn giây chuối hột mang theo.

Chẳng cân kèo gì hết, ông khách ước tính con vịt nặng chừng 2 cân rưỡi nhưng bố lại bảo phải 2 cân bảy không hơn không kém. Bố còn đề nghị ông khách dùng cân để tính tiền nếu không chấp nhận mức cân ấy. Ông khách này chắc cũng thuộc loại cáo già nhưng biết không thể nào chơi lại với bố nên đành chấp nhận 2 cân bảy, trả tiền đi thẳng. Bố nán lại an ủi tôi vì biết tôi đang đau đớn đến nhường nào. Bố ngồi xuống bên tôi, không nói câu gì cả, đưa tay xoa đầu rồi lưng tôi, rồi bàn tay tôi nữa. Bố thấu hiểu những nhọc nhằn của tôi với đàn vịt. Bố hiểu được tình yêu sâu sắc của tôi với con át Chủ Bài. Bố hiểu được chú là một phần cuộc sống của tôi nơi đồng quê vắng vẻ. Bố hiểu được át Chủ Bài là niềm tự hào của tôi từ những lần nói chuyện với tôi về nó. Vuốt ve tôi hồi lâu như để chia sẻ với tôi nỗi đau, bố an ủi: *“Thôi con ạ. Đã đến lúc bố con mình phải bán đàn vịt để lấy tiền trang trải. Bố nhất định sẽ mua cho con một đàn vịt khác thật đẹp. Con sẽ có một con át chủ bài đẹp hơn, thông minh hơn...”*

Thà bố đừng nói những lời như vậy còn hơn. Trong lòng, tôi chỉ muốn nói: *“Bố ơi. Con xin bố. Bố đừng nói nữa. Con đang mất đi một người bạn thân nhất...”* Nước mắt tôi trào ra, đầm đìa khuôn mặt ngây thơ nhưng sạm nắng của đứa trẻ chưa đầy sáu tuổi. Tôi bật khóc. Tiếng khóc thật to, thật lâu để nỗi đau trong tôi có thể được giải tỏa. Bố ngồi lặng như trời trồng, không nói gì hết. Chắc bố cũng muốn tôi khóc thật to cho vơi đi nỗi buồn mất bạn...

Từ ngày mất con át Chủ Bài, đàn vịt nháo nhác hẳn. Linh hồn của đàn không còn nữa. Chúng không thể tìm được người thứ hai lên thay thế cho át Chủ Bài. Từ nay, chúng không còn át Chủ Bài để xông xáo tìm kiếm thức ăn cho chúng, không còn át Chủ Bài để tìm nơi tắm rửa cho

chúng nữa. Thay vì thế, chính tôi phải tự thân đi tìm ổ cá và chỗ tắm rửa cho đàn vịt. Nhưng bao nhiêu tôi làm không thể nào bù đắp được cho sự trống vắng trong lòng mỗi chú vịt. Cả lũ luôn nháo nhác trước bất cứ tiếng động nào mà chúng nghe được, với bất cứ con vật gì bay ngang hay chạy qua. Nhưng thứ mà chúng sợ nhất kể từ ngày át Chủ Bài bị người ta đem đi là bóng người qua lại. Hễ cứ nhìn thấy bóng ai đi qua, cả đàn lại xúm lại, xô đạp lên nhau và cùng nhau kêu toáng lên “Quoạc, quoạc” inh ỏi cánh đồng. Chẳng con nào trong đàn chú tâm đến ăn uống. Những đôi mắt đen óng, ngày thơ ngày nào của lũ vịt giờ đây chuyển thành màu nâu đục, khô khạo. Chắc chúng cũng đau đớn và buồn bã giống tôi. Nhưng hơn thế, chúng đang đêm ngày lo lắng vì một ngày không xa sẽ đến lân chúng bị người ta bắt đi và làm thịt. Độ 2-3 ngày như vậy, đàn vịt “xuống mã” nghiêm trọng. Bố bảo đó là dấu hiệu tan đàn. Nếu cứ để tình trạng này diễn ra, các con vịt sẽ gầy đi, bán sẽ rất mất giá.

Bố đưa ra quyết định cuối cùng về việc bán cả đàn vịt. Tôi cũng không muốn chứng kiến cảnh đàn vịt phải sống trong sợ hãi và đau buồn vì mất bạn như vậy. Thôi thì người ta cứ đến đem cả đàn vịt đi để chúng được giải thoát và để rút ngắn thời gian đau khổ cho tôi.

Rồi bố gọi người đến bán vịt. Hai người đàn ông với vẻ mặt ranh mãnh đen nhẻm để lộ ra những chiếc ranh khểnh mà tôi thường gọi là răng “chín sáu bà không” nửa đen nửa trắng nom đến thô thiển. Họ khoác lệch lạc trên mình những bộ quần áo nửa tỉnh nửa quê màu sắc đủ loại cùng những cặp kính đen nhám hiểm. Những điều thuốc lá cuộn màu cháo lòng đang không ngừng đỏ lôm nhả khói từ miệng hai người đàn ông càng làm cho họ trở nên đáng ghét hơn bao giờ hết. Họ dựng hai chiếc xe cá ươn vào lề đường, buộc lại cho chặt những chiếc lốp đựng vịt gắn sau xe và giục bố tôi đi bắt vịt. Lần đầu tiên trong đời tôi thấy đàn vịt xao xác đến vậy. Khi bố vừa bước chân xuống ruộng, cả đàn chạy xốn xác, kêu loạn xạ đến mức khản cả tiếng. Tôi còn nhớ rằng tiếng “quoang quoác” bình thường của đàn vịt mỗi khi thấy bóng người giờ đây thay bằng những tiếng khản đặc “khạc.. khạc...khạc khạc”. Bố phải nhòai người lao theo đàn vịt. Mỗi lần bố lao mình về phía trước và tung tay ra là một lần bố bắt được một hai chú. Không thể chứng kiến thêm cảnh tượng ấy một giây nào nữa, tôi bỏ chạy thực mạng về phía cuối cánh đồng nơi có một chiếc cổng nhỏ và nằm lẩn ra đó, cầu mong cho đàn vịt không bị đau đớn. Tôi mong cơn ác mộng này qua thật nhanh để chúng được siêu thoát nơi suối vàng. Lúc đó tôi nhớ lại lời bà và mẹ thường nói trước khi giết một con gà hay một con vịt là “Hoá kiếp cho mày thành kiếp khác”. Thế là tôi chỉ ước cho người ta bắt về hoá kiếp cho chúng thật nhanh để chúng không còn phải khổ.

Bất giác bố gọi vang trời “Tung ơi.... Tung ơi....” Vừa gọi, bố vừa đưa mắt nhìn bốn phía. Thấy tôi đang ngồi ủ rũ trên cổng, bố chạy lại mang theo bọc tiền bán vịt. Bố rất vui vì có được những đồng tiền từ mồ hôi nước mắt của cả gia đình, trong đó một phần không nhỏ là của tôi. Nhưng tôi không thể hào hứng chia vui với bố vì nỗi đau mất đàn vịt chẳng thể làm tôi hân hoan lên được.

Tôi vẫn giữ nét mặt đờm buồn quay lại chỗ người ta đã đến bắt đàn vịt mang đi. Họ không bắt hết. Lũ người khôn ngoan ấy chỉ bắt những con vịt to béo và đẹp nhất trong đàn chừa lại chú Thọt, chị Cà Khoeo và vài con còi cọc khác. Tuy nhiên bố cố tình giữ lại con Bắc Kinh để làm thịt liên hoan vì vụ vịt này.

Tối hôm đó, bố giết vịt mời ông bà nội, bà ngoại và các cô chú tôi sang liên hoan. Mọi người cười nói xôn xao, bàn tán đủ điều về món tiền bán vịt. Tôi còn nghe mọi người to nhỏ với bố rằng *"Thằng Tung nhà anh thế mà khá. Tí tuổi đầu mà đã chăn được cả trăm con vịt..."* Rồi bố tuyên bố lý do liên hoan, và hào hứng tận tay chặt hai đùi con Bắc Kinh cho vào đĩa đem đến cho tôi. Bố nói *"Đây là phần thưởng giành cho con. Con là người có công nhất đối với đàn vịt..."*. Tôi nhận hai chiếc đùi vịt từ tay bố, lòng thất lại. Sau khi mời mọi người ăn, tôi đưa một chiếc đùi vịt lên miệng định bụng cắn một miếng. Nhưng vừa chạm môi, tôi lại ngừng lại, không thể nào tiếp tục được. Lòng tôi trỗi dậy niềm thương tiếc đàn vịt và đau xót khi phải ăn thịt một trong những người bạn. Niềm thương xót và nỗi buồn ấy làm miệng tôi khô lại, mất cảm giác thèm ăn. Mọi người thấy tôi cứ đưa chiếc đùi vịt lên môi rồi lại đặt xuống rất nhiều lần mà không hiểu lý do tại sao. Làm sao họ hiểu được cơ chứ. Đối với họ, trẻ con chỉ có ăn là nhất và còn gì ngon hơn hai chiếc đùi vịt. Song bố và mẹ là người thấm thía hơn cả. Hai người cùng vỗ về động viên cho tôi cố ăn đi một miếng: *"ăn đi con. Rồi bố mẹ lại mua cho con đàn vịt khác. ăn đi cho bố mẹ yên lòng"*. Tôi buộc phải cắn. Miếng thịt vịt lẽ ra là thơm và ngọt lim giờ đây đắng ngắt trong miệng tôi. Không có gì làm cho nó thơm ngon và béo bở như người ta vẫn tưởng. Hình như miếng thịt vịt ấy được nhuộm những giọt nước mắt mà tôi cố nuốt vào trong vạt. Cố gắng lắm tôi cũng làm được 3 miếng, hết độ nửa cái đùi vịt. Ăn thêm bát độn miến lòng vịt được rắc hạt tiêu bắc và rau mùi cay xè, tôi đứng dậy, xuống chiếc giường một loè khoè dưới nhà bếp, quẳng mình ôm gối trong nỗi tiếc thương.../.

Xuân 2006 - Chapel Hill, North Carolina, U.S.A

HẾT

[1] Cánh đồng này nằm ở đằng sau trại chăn nuôi của xã nên gọi là cánh đồng sau trại

[2] Nếp là loại rau người ta dùng để nuôi lợn cho hợp tác xã

[3] Tôi đặt tên cho con đầu đàn là át chủ bài

[4] Một loại cá bé như que diêm luôn ăn nổi trên mặt nước

[5] Lát chát là hỗn hợp giữa vôi tôi và xỉ than lò gạch mà người dân quê tôi hay dùng để lát đường đi hoặc làm nền nhà. Khi lát làm nền nhà, hỗn hợp ấy trở nên cứng có màu xám và sáng bóng như vỏ ngoài của lớp sắt tây.

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>